19
2003

Zdarma na CD multimediální encyklopedie Jak věci pracují 2.0

počítač pro každého

Nejčtenější počítačový časopis v ČR
55 Kč / 76 Sk

Digitální fotografie

RECENZE:

DOMÁCÍ POČÍTAČ:

Teď už vím, jak na to!

- Klávesové zkratky pro MS Word
- Jak na vlastní internetové stránky
- Úprava fotografií v 602Photo
- Jak archivovat dokumenty
- Pracujeme s editorem Writer
- Jak na tabulky v textu
- Seznam skladeb ve Windows Media Playeru

Křížovka o ceny: Multimediální CD Staň se světošlápkem

Vážení čtenáři,

už několikrát vám Počítač pro každého nabídl na cédéčku plnou verzi některého multimediálního programu. Byly to různé encyklopedie, jazykové programy či zábavné a vzdělávací programy pro malé i větší děti. Tentokrát najdete na cédéčku opravdovou bombu. Multimediální encyklopedie Jak věci pracují je jedním z nejúspěšnějších titulů z dílny britského vydavatelství Dorling Kindersley, jež byly plně lokalizovány do češtiny. Věřím, že názorné vysvětlení toho, jak fungují běžné i méně běžné věci kolem nás, zaujme nejen mládež, ale i zvídavé „dospěláky". Více si o této encyklopedii přečtěte na stránce 44.

Také do příštího vydání jsme pro vás připravili hodnotné programy. Kromě výběru nástrojů určených pro zpracování a přehrávání videa v počítači najdete příště na cédéčku také plnou verzi programu Zoner Media Explorer 5 na úpravu a prohlížení digitálních fotografií a rovněž archivační nástroj ELO Office (jde o zkušební verzi omezenou počtem osmi set dokumentů; předplatitelé však obdrží verzi rozšířenou, a budou tedy mít možnost archivovat celkem šest tisíc dokumentů).

Těším se, že vám náš časopis bude přinášet užitečné rady a praktické programy i nadále, a přeji vám hodně sil a dobré nálady, abyste překonali nadcházející období dlouhých nocí.

Ivan Heisler, šéfredaktor

Nové LCD monitory od Sony

Společnost Sony představila dvě nové řady LCD monitorů – řadu S a řadu X. Celkem šest nových monitorů spadá do oblasti nejfrekventovanějších kategorií LCD monitorů: modely **Sony S53** a **X53** jsou 15" monitory pracující v rozlišení 1024 × 768 obrazových bodů. Monitory 17" (**S73** a **X73**) a 19" (**S93** a **X93**) pracují v rozlišení 1280 × 1024 obrazových bodů. Monitory série S zaujmou na první pohled tenkým rámečkem a stejně jako monitory série X, které jsou určeny do firemní sféry, jsou dostupné ve světle šedé a černé barvě. Všechny nové monitory Sony nabízejí velké úhly pohledu (až 170 stupňů ve směru horizontálním i vertikálním) a rychlou dobu odezvy (16 ms nebo 25 ms) a mohou se pochlubit i vysokou svítivostí (u série S je jas 250 cd/m^2 a u série X je 300 cd/m^2) a kontrastními poměry (až 600 : 1).

http://www.sony-cp.com

SMS z pevné linky

Společnost Fincom uvádí na trh bezdrátový telefon Walk SMS, dalšího člena rodiny produktů Microcom phoneBuddy. Telefon zaujme velkým displejem a možností přijímat zprávy SMS také na pevnou linku a odesílat je z ní. Přístroj nabízí uživatelům přehled o zmeškaných hovorech (posledních deset čísel), telefonní adresář na čtyřicet čísel a jmen a zobrazení čísla a jména volajícího (pokud je jeho jméno zadáno v telefonním seznamu). Z přístroje lze odesílat a přijímat na něj SMS zprávy a odesílat krátké e-maily o 160 znacích (včetně e-mailové adresy). Rodiny s malými dětmi mohou využít zvukový monitoring místnosti a dětské volání (při stisknutí kterékoliv klávesy na telefonu se dítě dovolá pouze na předem zvolené číslo). Doporučená cena se pohybuje kolem 4200 Kč.

http://www.phonebuddy.cz

Domácí počítač pro náročné

Po zahájení výroby nových, 64bitových procesorů AMD Athlon64 (současné procesory pro osobní počítače jsou 32bitové) se na trhu objevují první počítače s touto výkonnou výpočetní jednotkou. Patří mezi ně i počítač **Scaleo 800S**, který má v nabídce společnost Fujitsu Siemens Computers. Kromě vysokého výkonu patří k přednostem této sestavy i vypalovací mechanika DVD+RW či čtečka šesti druhů paměťových karet, podporující všechny běžně používané formáty: Compact Flash, IBM Microdrive, Secure Digital (SD), Multimedia Card (MMC), Memory Stick a SmartCard. Uživatelský komfort umocňují i zabudované stereofonní reproduktory se subwooferem, rozhraní umístěná na přední stěně počítače a bezdrátová klávesnice a myš. Cena se bude pohybovat kolem 60 tisíc korun včetně DPH.

http://www.fujitsu-siemens.cz

Rychlejší internet s Karnevalem

Karneval, nové obchodní jméno spojených operátorů kabelové televize TESmedia a Intercable CZ, zvyšuje od 1. října rychlost současného tarifu internetu pro domácnosti na 600/150 kb/s, a to z původních 200/100 kb/s. Rychlost je garantovaná a Karneval po dobu třiceti dnů od instalace umožňuje vrácení peněz bez udání důvodu. Zákazníci si navíc mohou pořídit nový multimediální počítač za dotovanou cenu 10 990 Kč.

http://www.karneval.cz.

Chello místo Mistralu

Společnost UPC nahrazuje svoji internetovou službu Mistral širokopásmovou internetovou službou „chello broadband“, která nabízí vyšší rychlost připojení, a to za stejnou cenu. Chello je evropský provozovatel širokopásmového internetu realizovaného prostřednictvím kabelových sítí a Česká republika se tak stává desátou evropskou zemí, kde tato firma působí. Služba chello je dostupná ve třech variantách – „chello classic“, „chello plus“ a „chello professional“.

http://www.chello.cz

Skenery s novou kvalitou

Neustálá vylepšení hýbou počítačovým světem a výjimkou nejsou ani stolní skenery. Společnost Epson představila skener formátu A4 – nazývá se **Epson Perfection 1670** (3490 Kč s DPH) a předlohy snímá v optickém rozlišení 1600 × 3200 dpi. U skeneru je použita nová lampa s větší světelnou intenzitou a skener zaujme také vysokou rychlostí skenování. Bryskní přesun dat do počítače je zajištěn díky rychlému rozhraní USB 2.0. Jestliže máte v úmyslu skenovat i diapozitivy a vyvolané filmy, je pro vás určen model **Epson Perfection 1670 Photo** (4590 Kč s DPH), který je rozšířen o integrovanou prosvětlovací jednotku, díky níž naskenujete najednou až tři 35mm negativy.

http://www.epson.cz

Logitech bez drátů

Společnost Logitech představila dva nové produkty s rozhraním Bluetooth – optickou myš **Logitech MX 900 Bluetooth Optical Mouse** (3590 Kč s DPH) a soupravu bezdrátové klávesnice a myši **Logitech Cordless Desktop MX for Bluetooth** (6090 Kč s DPH). Oba tyto produkty jsou vybaveny zařízením, které slouží jako propojovací uzel (hub) pro bezdrátové propojení mezi stolním PC a mobilními zařízeními s rozhraním Bluetooth. Osvobozují uživatele od drátů a umožňují pohodlnou komunikaci mezi PC a mobilními telefony, osobními organizéry či tiskárnami, které mají rozhraní Bluetooth. Oba modely poskytují bezdrátové připojení k PC do vzdálenosti deseti metrů. Díky přiloženému programu Logitech Mobile Phone Suite for Bluetooth vám umožní zpracovat textové zprávy SMS přímo na počítači či na doručenou zprávu SMS upozorní na obrazovce monitoru. Oba bezdrátové modely Logitech spolupracují s operačními systémy Windows 2000 a Windows XP.

http://www.logitech.cz

ISDN modem s faxovými funkcemi

Pro uživatele s připojením k internetu prostřednictvím ISDN má novinku firma Fincom International. Jedná se o nový model externího ISDN modemu **Microcom ISDN USB Travel/C** (2269 Kč s DPH). Ten je zajímavý tím, že přímo v něm jsou integrovány faxové funkce, které jsou poskytovány dodávanými ovladači. Není tedy potřeba instalovat žádný další software. Modem komunikuje s operačními systémy Windows od verze 98 a k počítači se připojuje přes rozhraní USB. Běžná rychlost stahování dat je 64 kb/s, ale případě, že potřebujete stahovat větší objem dat, funkce Bandwith On Demand automaticky zvýší rychlost stahování dat na 128 kb/s.

http://www.microcom.cz

Výsledky V-klubu z č. 16/03

i

Odpovědi na otázky:

1) Na úvodní stránce internetového obchodu *www.eproton.cz* najdete akční nabídku. (B)
2) V internetovém obchodě *www.eproton.cz* najdete domácí kina a mikrověže japonské značky AKAI. (D)

Výherci se stávají:

Tomáš Turek z Ostravy 3, Iveta Blahutová z Rokytnice v Orlických horách, Petr Vévoda ze Slavičína, M. Růžička z Litoměřic, Martin Augusta z Kralovic, Vladimír Lain z Prahy 2.

Nový Adobe Photoshop CS

Společnost Adobe představila Adobe Photoshop CS – jde o upgrade na plnou verzi profesionálního programu pro elektronické zpracování obrazu. Nová verze programu obsahuje přepracovaný prohlížeč souborů s vylepšenými schopnostmi hledání, uspořádání a sdílení. Dalším vylepšením je funkce Stejná barva, která zjistí statistiky obrazu, aby se rychle dosáhlo shodného vzhledu řady fotografií, a funkce Stíny/světla, která vylepšuje kontrast přeexponovaných a podexponovaných digitálních fotografií. Do Photoshopu CS je také začleněna druhá generace funkcí Camera Raw, umožňující přímou manipulaci s daty z rozšířené řady digitálních fotoaparátů.

http://www.adobe.cz

Nokia N-Gage: malý zázrak?

Na 7. října připravila společnost Nokia uvedení zajímavé novinky – zcela nové herní platformy Nokia N-Gage, kterou se snaží proniknout do světa herních příznivců. Podaří se jí to?

Malý všeuměl

Na první pohled jistě každého herního fanouška upoutá podobnost s herní platformou společnosti Nintendo – Gameboy Advance. Nokia N-Gage se mobilnímu telefonu skutečně moc nepodobá. Pokud z ní chcete telefonovat, musíte si ji přiložit k uchu bokem, protože mikrofon a sluchátko jsou na straně tohoto přístroje. Telefon váží se standardní baterií 137 gramů a má rozměry 133,7 x 69,7 x 20,2 mm. Baterie by měla vydržet 3 – 6 hodin pro hraní (podle typu hry), 2 – 4 hodiny pro telefonování, 150 – 200 hodin v pohotovostním režimu a 8 hodin pro poslouchání hudby. Nokia N-Gage rozhodně není telefon pouze pro telefonování a hraní her – nabízí toho totiž mnohem více. Přístroj pochopitelně podporuje javovské aplikace, lze pomocí něj prohlížet mobilní internet a zasílat e-mailové zprávy. Co se zvuků týče, v mobilu je zabudován přehrávač „empétrojek“ a stereofonní rádio. Jistě vás také zaujme velký barevný displej s podsvícením, rozlišením 176 x 208 pixelů a zobrazením až 4096 barev. Další novinkou je osmisměrný ovládací kříž pro pohodlnější hraní her. Tím se již dostáváme plynule k hlavní oblasti působení tohoto přístroje a tou je hraní her.

Hraní her

Hraní her na mobilních telefonech je relativně stará záležitost (vzpomeňme s láskou na prvního hada na Nokii), ta však přerostla v naprosto nové, dynamicky se rozvíjející odvětví herního průmyslu. Nokia N-Gage je však prvním mobilním telefonem, do kterého se hry kupují v klasických, kamenných obchodech. Jako médium totiž slouží karty podobné paměťovým kartám určeným např. do přehrávačů skladeb ve formátu MP3. Zde se opět nelze ubránit srovnání s Gameboyem – zatímco u Gameboye vyměníte jednu hru za jinou v okamžiku, u Nokie jde o poněkud těžší proces. Je totiž nutné odebrat zadní část krytu přístroje a poté baterku a hru vsunout pod ni. Současně s uvedením telefonu na trh společnost Nokia představila první desítku her. Brzy by měla také přibýt mobilní verze hry Tomb Raider se sexy archeoložkou Larou Croftovou, která by se měla vyrovnat originálu na konzole Playstation. Novinkou je jistě také možnost hrát 3D hry. Hrát hry lze také s ostatními uživateli, a to díky technologii Bluetooth, takže není třeba se nějak složitě připojovat kabely.

Mobil budoucnosti?

Nokia svým krokem do hráčského průmyslu vzbudila patřičný ohlas a mnoho hráčů se jistě těší, až si svůj N-Gage zakoupí. Hlavní překážkou rozšíření přístroje Nokia N-Gage bude dozajista cena. Ta by se totiž měla pohybovat mezi 250 – 350 eury (to je přes 10 000 korun), zatímco Gameboy Advance lze pořídit za cenu kolem 5000 korun (ovšem telefonovat pomocí něj nelze).

-mia

Stylový automat

Máte-li zájem o netradičně pojatý digitální fotoaparát, který se při zachycování snímků postará o nastavení obrazových parametrů automaticky a je k dostání za velice zajímavou cenu, podívejte se na Nikon Coolpix SQ.

Objektiv s bleskem je umístěn na otočné části.

Stojí 13 490 Kč s DPH, má 3,1megapixelový CCD snímač a objektiv má trojnásobný optický zoom (f 5,6 – 16,8 mm, ekvivalent 37 – 111 mm u 35mm filmu). Kovové tělo stříbrné barvy má rozměry 82 × 82 × 25 mm a již avizované netradiční pojetí spočívá v tom, že objektiv s bleskem jsou umístěny v otočné části. Tato koncepce není u firmy Nikon nijak nová – stejné řešení je uplatněno např. u modelů Coolpix 990, 995 či 4500. Objektiv umístěný v otočné části má tu výhodu, že při pořizování snímků můžete fotografovat z netradičních úhlů, a přitom si zachovat ideální výhled na LCD hledáček. Žádným problémem tak není ani pořízení autoportrétu. Při tomto úkonu je však funkční jen menší část LCD displeje – vedle objektivu je totiž do otočné části zabudován i blesk a ten překrývá přibližně polovinu displeje. Průhledovým hledáčkem tento model „vyzbrojen" není, u LCD displeje můžete v závislosti na světelných podmínkách měnit intenzitu podsvícení.

S fotoaparátem se standardně dodává 16MB paměťová karta CompactFlash, na kterou se v maximálním rozlišení 2016 × 1512 a v normální kvalitě vejde 17 snímků. Pokud zvolíte rozlišení 1600 × 1200, vejde se vám na toto paměťové médium 27 snímků a při volbě rozlišení 1024 × 768 můžete na kartu uložit až 62 snímků. Napájení zajišťuje lithioiontová baterie s kapacitou 1000 mAh, která nám při volbě rozlišení 1024 × 768 za různých světelných podmínek a za průběžného vymazávání nepovedených snímků vystačila na zachycení cca 120 fotografií.

Ovládání přístroje je velmi snadné – provádí se otočným ovladačem režimů, umístěným vedle spouště. Při volbě automatického režimu můžete nastavit pouze rozlišení a kvalitu snímků (základní, normální, nejlepší). Z voleb manuálního režimu pravděpodobně nejčastěji využijete možnosti vybrat nastavení bílé barvy – např. zda pořizujete snímky za slunečného dne, při zamračené obloze, při umělém osvětlení apod. Zajímavé jsou také přednastavené programy určené pro různá prostředí. Je jich celkem patnáct a zahrnují režimy pro fotografování portrétů, nočních scén, krajiny, sportovních událostí, ale i ohňostroje či za soumraku. Zajímavý je také asistent pro pořizování panoramatických snímků. Pořizovat lze i videosekvence se zvukem – maximem je 40sekundové video. Nechybí samozřejmě makrorežim.

Přesun snímků do počítače a nabíjení akumulátoru probíhá přes stojánek.

V příslušenství s fotoaparátem se dodává stojánek, který slouží pro dobíjení baterie a pro přesun snímků do počítače. Zatímco dobíjet fotoaparát lze i bez stojánku, přesun snímků do počítače lze zprostředkovat pouze přes stojánek. Ten se k počítači připojuje prostřednictvím rozhraní USB a pro přesun snímků slouží program Nikon View 6, který nainstalujete z přiloženého CD. Programové vybavení zahrnuje i program Adobe Photoshop Elements 2.0, který využijete pro úpravu obrázků (např. pro korekci červených očí, úpravy jasu a kontrastu, pořizování výřezů apod.). V balení je i kabel, prostřednictvím něhož propojíte fotoaparát s televizorem.

Při pořizování snímků jsme na tomto fotoaparátu ocenili velmi dobrou automatiku a předvolené režimy, ale nepodařilo se nám docílit takové ostrosti snímků jako při použití levnějšího modelu Nikon Coolpix 2100, o kterém jsme psali v PPK 16. Nicméně kvalita snímků je za dobrých světelných podmínek pro běžné amatéry velmi dobrá, i když bychom kromě větší ostrosti ocenili také větší sytost barev. Při fotografování v interiéru za použití blesku není ostrost snímků ani věrnost barev nijak závratná. K drobným výtkám připojujeme i přichycení krytky objektivu k tělu fotoaparátu v diagonálním směru na protilehlé straně přístroje. Ke kladům řadíme velmi snadné ovládání tohoto modelu, hezký design, otočný objektiv a také ostrý a rychle reagující LCD displej.

-mse

Znáte naši vlast?

Dnes vás stručně seznámíme s dalším přírůstkem řady multimediálních titulů nakladatelství Albatros: s CD-ROM Kvízová horečka – Česká republika.

Kvízová horečka – Česká republika

i

Oblíbený typ vědomostní soutěže na PC

Vydal/Poskytl: Albatros, Praha
http://www.albatros.cz

Cena: 399 Kč.

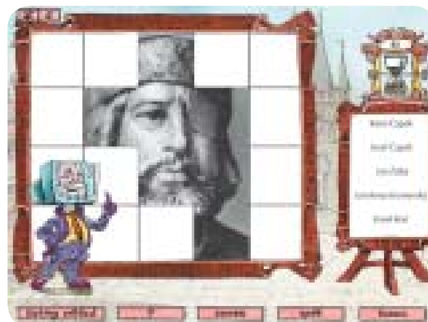
Obliba vědomostních soutěží je stále veliká, jak se o tom můžeme každý týden přesvědčit v televizi, kde soutěžní pořady patří k těm nejsledovanějším. Proto není divu, že podobným aktivitám se často věnují i tvůrci multimediálních titulů. Jedním z takových počinů je CD-ROM Kvízová horečka – Česká republika.

Výběr tématu.

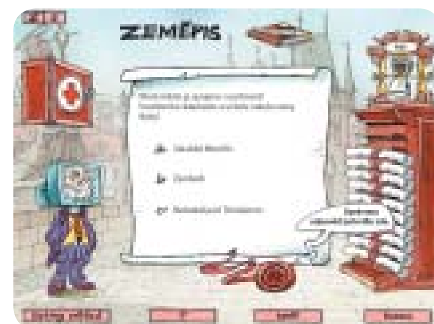
První kolo

Princip hry je jednoduchý a pro jeho vysvětlení není třeba žádné složité nápovědy. Po startu programu se přihlásíte svým jménem (to proto, abyste mohli úspěšná řešení zapisovat na listiny vítězů) a zvolíte si buď jeden z pěti oborů (dějepis, osobnosti, příroda, zeměpis a umění), nebo celý komplet jednoho a půl tisíce otázek. Všechny soutěžní otázky se samozřejmě vztahují k naší republice. Cílem hry je v co nejkratším čase správně odpovědět na dvanáct po sobě jdoucích otázek a pak ještě vyřešit prémiový úkol.

... to bylo snadné.

U každé otázky se zobrazí nabídka tří odpovědí: z nich je správná jen jedna a tu musíte samozřejmě označit. Pokud se spletete, „speciální počítadlo“ dosud správných odpovědí se vynuluje a hra začíná od začátku. Jen počítaný čas běží neúprosně dál a znevýhodňuje vás pro případný zápis do listiny rekordů. Otázky jsou i nejsou lehké – to je samozřejmě relativní; až budete hru hrát po sté, budou vám připadat všechny snadné.

Pro případ, že si přece jen nejste svojí volbou zcela jisti, je připravena pomoc ve formě tří tabletek aspirinu, které najdete v připravené lékárničce. Po použití jednoho aspirinu se z uvedené nabídky možných odpovědí smaže jedna nesprávná. Dokonce můžete použít i dva aspiriny u jediné otázky. Víc než tři však k dispozici nemáte a chybných odpovědí na vás čekají celé dva tucty.

Za chvíli už budu v cíli.

Druhé kolo

Pokud správně odpovíte na dvanáct po sobě následujících otázek, je pro vás připraven jiný typ hádanek (ale už bez možnosti použít aspirin!) – zobrazí se šachovnice s dvaceti políčky, pod kterými je ukryt obrázek. Vaším úkolem je postupným odkrýváním jednotlivých polí co nejdřív určit, ke které z pěti nabídnutých možností se postupně odkrývaný obrázek vztahuje. Po správném vyřešení tohoto úkolu se můžete zapsat do listiny vítězů. Vaše jméno však bude zařazeno na odpovídající místo podle dosaženého času. Hádání dalších obrázků můžete podle libosti opakovat, připraveno jich je šedesát.

Prostě, Kvízová horečka je titul, se kterým se nejen pobavíte, ale i poučíte – sami nebo se svými kamarády.

Milan Pola

inzerce

Zoner Media Explorer 6

Zoner Media Explorer je program určený pro správu a katalogizaci obrázků. Dnes vám představíme jeho šestou verzi.

Zoner Media Explorer (ZME) prošel dlouhým vývojem, na začátku řady stojí Zoner Archiv z roku 1995.

Seznamte se

ZME je určen pro kompletní zpracování digitálních fotografií na počítači. Vedle nástrojů pro správu a katalogizaci fotografií nabízí také nástroje pro jejich úpravy. Nestačí-li vám fotografie na monitoru, můžete je po připojení počítače k internetu poslat ke zpracování a vyzvednout si je v nejbližší fotosběrně. Chcete-li se svými obrázky pochlubit na internetu, můžete pomocí ZME vytvořit webové stránky ve formátu HTML a ty pak na internetu vystavit.

Vzhled programu si můžete upravit; ZME dokáže využívat tzv. skiny, takže si jeho vzhled můžete přizpůsobit svým potřebám.

Jak se s programem pracuje, to napovídají již názvy položek v hlavní nabídce: Získat, Upravit, Organizovat a Publikovat. V podstatě jde o životní cyklus digitální fotografie.

ZME 6 se dodává ve dvou verzích: Home a Professional. Zatímco verze Home je určena pro běžnou práci s digitálními fotografiemi, verze označovaná jako Professional nabízí navíc některé internetové funkce, jako je stahování obrázků z webu, nebo naopak export do HTML, vytváření PDF alb, přímé vypalovaní CD a podporu pro mnoho vektorových grafických formátů.

Co je nového?

Nejvýraznější novinkou je *archiv médií*. Chcete-li uchovávat obrázky v dobré kvalitě, bude vám pevný disk brzo malý. Nezbude než obrázky vypalovat na cédéčka. Ale kdo si má pamatovat, na kterém cédéčku jsou

Okno editoru je přehledné a nabízí řadu funkcí.

obrázky z cesty do Turecka? Tento problém řeší právě archiv médií.

ZME nabízí nástroje pro vytvoření archivu na pevném disku počítače. Poté postačí postupně vkládat do počítače jednotlivá cédéčka a obrázky na nich uložené vložit do archivu. Vložením se rozumí to, že ZME do archivu uloží náhledy obrázků spolu s dalšími údaji. Velikost (kvalitu) náhledů si volíte sami.

S takto vytvořeným archivem pak pracujete stejně, jako kdyby v mechanice bylo příslušné cédéčko. Teprve v okamžiku, kdy potřebujete originál, zobrazí ZME označení cédéčka, které máte do počítače vložit.

Další novinkou je *volně šiřitelný prohlížeč obrázků*. Potřebujete-li někomu dát cédéčko s obrázky, můžete na toto CD připojit volně šiřitelný prohlížeč obrázků. Data na CD nebo DVD nyní můžete pomocí ZME vypálit a navíc můžete obdobnou cestou vytvořit také CD ve formátu VideoCD.

Rozšíření doznaly také *funkce pro úpravy obrázků*.

Do ZME přibyly profesionální filtry pro odstranění šumu, chromatické vady, soudkovitosti a další.

Zajímavé možnosti nabízí také tzv. klonovací razítko pro jednoduchou retuš obrázků.

V nové verzi je spousta zásadních novinek, o kterých se domníváme, že by vás mohly zajímat. Proto se s programem ZME 6 na stránkách PPK ještě setkáte. Za služby, které Zoner Media Explorer nabízí v poměru k ceně, udělujeme tomuto produktu Tip PPK.

-mzi

Orientační cena včetně DPH: verze Home 999 Kč, verze Professional 1699 Kč.

Akrobacie s dokumenty

Se soubory s koncovkou PDF jste se pravděpodobně někdy již setkali buď na internetu, nebo např. na CD přiloženém k našemu časopisu. Používají se totiž jak k distribuci manuálů a firemních prospektů, tak i elektronických knih a časopisů. Naprostou samozřejmostí je využití těchto souborů v oblasti předtiskové přípravy, ale prosazují se čím dál tím víc i v kancelářích pro distribuci a archivaci běžných dokumentů.

Adobe Acrobat 6

Adobe Reader umožňuje PDF dokumenty pouze číst a tisknout. Je k dispozici zdarma.

Acrobat Elements umí PDF dokumenty navíc vytvářet. Je distribuován pouze pro Windows a je určen především pro aplikace MS Office. Možný je jen nákup multilicence 1000 a více kusů.

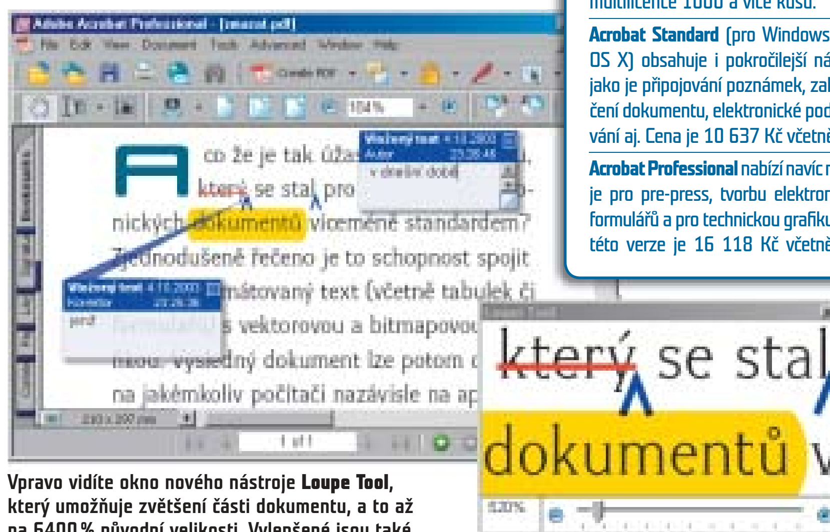
Acrobat Standard (pro Windows i Mac OS X) obsahuje i pokročilejší nástroje, jako je připojování poznámek, zabezpečení dokumentu, elektronické podepisování aj. Cena je 10 637 Kč včetně DPH.

Acrobat Professional nabízí navíc nástroje pro pre-press, tvorbu elektronických formulářů a pro technickou grafiku. Cena této verze je 16 118 Kč včetně DPH.

Acože je tak úžasného na formátu, který se stal pro distribuci elektronických dokumentů víceméně standardem? Zjednodušeně řečeno je to schopnost spojit i složitě formátovaný text (včetně tabulek či formulářů) s vektorovou a bitmapovou grafikou. Výsledný dokument lze potom otevřít na jakémkoliv počítači nazávisle na aplikaci, a dokonce i na platformě, v které byl vytvořen. Další nespornou výhodou je, že díky použití nejrůznějších kompresních metod, aplikovaných jak na bitmapové obrázky, tak na čárovou grafiku a text, zabírá výsledný soubor na disku příjemně málo místa.

Do kontextového menu souborů přibyly položky pro rychlou tvorbu PDF dokumentů.

Vpravo vidíte okno nového nástroje Loupe Tool, který umožňuje zvětšení části dokumentu, a to až na 6400 % původní velikosti. Vylepšené jsou také nástroje pro opatření dokumentu poznámkami.

Pojďme se tedy podívat trochu podrobněji na již šestou verzi programu, kterému je práce s PDF vlastní. Program Adobe Acrobat jsme měli k dispozici ve verzi Professional.

Uživatelské rozhraní je přehlednější a lépe uspořádané. Přibyla řada nástrojů pro pohodlnější prohlížení dokumentů. Propracovanější je také systém nápovědy. Kromě té klasické můžete mít přímo v programu otevřeného průvodce *How To...?* Sofistikovanější podoba známé kancelářské svorky z Wordu vás provede tvorbou dokumentu PDF, jeho editací, tiskem, zabezpečením, opatřením poznámkami či připojením elektronického podpisu.

Nástroje pro komentáře byly vždy silnou stránkou Acrobatu. Nyní máte nejen možnost opatřit dokument poznámkami a razítky, ale i vytvořit razítka vlastní s aktuálním datem a časem. Poznámky můžete spravovat pomocí přehledného seznamu, můžete kontrolovat pravopis, odpovídat na poznámky nebo vytvořit stránku se souhrnem všech poznámek.

Velmi šikovná je možnost optimalizace PDF. V nabídce *Advanced* najdete položku *PDF Optimizer*, která vám umožní změnit rozlišení bitmap a odstranit z dokumentu nepoužité fonty a která nabízí i další možnosti, jak zmenšit výslednou velikost souboru. Další cestou, jak velikost souboru ještě o něco zmenšit, je nastavit, s kterou verzí programu má být soubor kompatibilní. Čím nižší verzi příkazem *Reduce File Size* nastavíte, tím větší výsledný soubor bude a naopak.

Pokud potřebujete mít jistotu, že váš soubor byl vytvořen správně, oceníte funkci *Preflight*. Snadno tak zkontrolujete barevné separace, průhlednost, přetisky apod.

Nová verze Acrobatu přináší některá příjemná vylepšení a několik opravdu revolučních novinek. Na druhou stranu je nový Acrobat pěkný cvalík, neboť jeho instalace zabere na pevném disku slušných 245 MB.

Michal Rett

Kam s obrázky?

Před několika lety byly digitální fotoaparáty stejně vzácné jako hroši v Brně, ale nejen díky neustále klesajícím cenám se stávají stále častěji využívanou alternativou klasických přístrojů.

O digitálních fotoaparátech se nemá cenu zde příliš rozepisovat, informace o nich nacházíte na jiných místech časopisu. Tento článek se věnuje tomu, co dělat s fotografiemi uloženými na paměťových kartách v přístroji. Chlubit se fotografiemi na maličkém displeji fotoaparátu určitě není to pravé.

Paměťové karty

i

Paměťové karty jsou záznamová média, na která se ukládají pořízené fotografie, podobně jako se ukládají dokumenty na disketu. Na rozdíl od diskety však nabízejí podstatně větší kapacitu (8 MB až několik GB) a rychlejší ukládání a nahrávání. V současné době je na trhu šest nejdůležitějších typů karet, které se od sebe liší rozměry, rychlostí a především cenou. Nelze doporučit konkrétní typ, ale určitě lze před některými varovat. Například karty Compact Flash jsou velmi pomalé. Tento nedostatek lze vyřešit zabudováním „rychlé vyrovnávací paměti" do fotoaparátu, ale jde spíše o nouzové řešení. Dalším černým koněm jsou karty SmartMedia (označované i jako SM), které jsou sice často nejlevnější, ale jejich nevýhody cena nepřeváží. Náročnější fotografové ohrnou nos nad maximální možnou kapacitou (128 MB) a všichni ostatní si budou stěžovat na „křehkou konstrukci" a na možné poškození nechráněných kontaktů.

Fotografie na televizní obrazovce

Jednou z možností, jak své fotky ukázat ostatním, je propojení fotoaparátu s televizorem. Tato varianta má tu výhodu, že televizor najdete téměř v každé domácnosti a sledování čehokoli na televizní obrazovce je pro většinu z nás přirozené. U většiny fotoaparátů bývá mezi standardním příslušenstvím kabel na propojení s TV. Ve fotoaparátu kabel zapojíte do zdířky označené jako TV nebo Video out a v televizoru do zdířky pro video, označované jako „Scart" nebo „Video In". Pro více informací však doporučujeme prostudovat návod u konkrétního fotoaparátu.

Obrázky v počítači

Dalším logickým krokem by mělo být přesunutí fotografií do počítače. Teprve počítač vám totiž umožní využít všech výhod digitální fotografie. V počítači můžete fotografie upravovat, organizovat a třídit. Pro tento účel obvykle dostanete k fotoaparátu CD se speciálním programem (např. ZoomBrowser u Canonu nebo Camedia Master u Olympusu), pro běžné potřeby však postačí i program IrfanView, který je pro nekomerční použití poskytován zdarma a jejž i s návodem naleznete na každém našem redakčním CD.

Program IrfanView nemusí sloužit jen k prohlížení fotografií...

Papír je papír

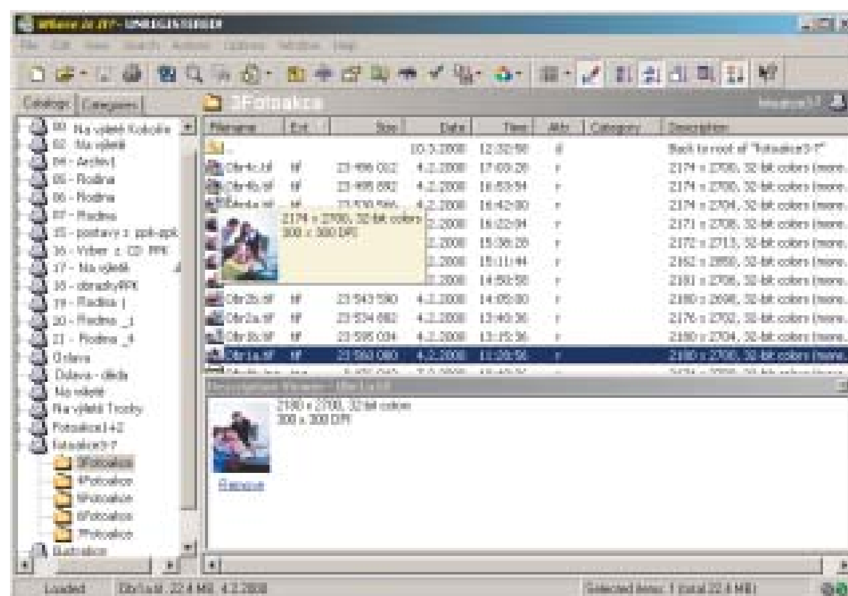
Výše uvedené postupy však umožňují prohlížet fotografie pouze tam, kde je televizor nebo počítač, a to ještě jen po nahrání snímků z digitálního fotoaparátu. Proto lze doporučit vypálit snímky na CD a získat tak jejich větší „mobilitu". Ale i přesto se jimi budete moci pochlubit jen tam, kde je k dispozici počítač. Existují však desítky míst, kde počítač nenajdete, ale kde by vám vaše fotografie pomohly stát se hvězdami dne. Jak tedy dopravit fotografie k nepočítačovým příbuzným nebo na sraz spolužáků? Řešení je na první pohled jednoduché – tisk fotografií. Kdo se však někdy pokusil převést své digitální úlovky na papír, určitě ví, že to není snadná ani levná záležitost. Prvním problémem, na který narazíte, je program, ve kterém můžete fotografie vytisknout. Tisknout z prohlížeče (kterým je například již zmíněný IrfanView) totiž není nejlepším řešením. Když už naleznete program, který vám vyhovuje a dokáže vše, co potřebujete, pravděpodobně narazíte na možnosti tiskárny. Jen velmi málo tiskáren totiž dokáže tisknout až do okrajů papíru, takže jsou vaše snímky obvykle „zkrášleny" bílým rámem. Drahým řešením jsou tzv. fototiskárny, které dokážou nejen tisknout až do okrajů papíru, ale také jsou pro tisk fotografií celkově optimalizovány. Problémem je však jejich zmiňovaná cena, která u kvalitních modelů málokdy klesne pod pět tisíc korun. Dalším „háčkem", který vysaje vaši peněženku, jsou poměrně vysoké ceny fotopapírů a barevných náplní do tiskárny. Kvalitní papír formátu A4 vás vyjde minimálně na deset korun za každý list, cena náplní do tiskáren se pohybuje od sedmi set korun výše. Poslední hořkou pilulkou je kvalita fotografií. Přestože investujete nemalé pro-

Archiv „po ruce".

i

Patříte-li mezi vášnivé fotografy, začnou se vám po nějaké době hromadit na disku stovky fotografií. Nechybí-li ve výbavě vašeho počítače vypalovačka, nabízí se přímo ideální řešení, kterým je vypálení fotografií na CD. Pokud však máte takových CD již několik, může být problémem orientace v nich. Tento problém lze vyřešit speciálními programy, které si CD načtou a z fotografií na něm nalezených si vytvoří databázi s jejich náhledy. Když poté hledáte konkrétní snímek, nemusíte prohlížet jedno CD po druhém. Stačí jen spustit program, vyhledat konkrétní snímek a zjistit, na kterém CD se nachází. Mezi tyto nástroje patří i program Where is it, který najdete na našem příštím CD. Kromě volně šiřitelných programů existují i programy placené. Jedním z nich je původní český nástroj Zoner Media Explorer, jehož novou verzi představujeme na straně 13.

středky do fototiskárny a kvalitního papíru, nikdy nebudou fotografie tak kvalitní jako jejich bratříčci z fotolabů – a to především z hlediska odolnosti vůči světlu nebo mechanickému „otěru“. Závěr je tedy jasný: tisk fotografií na domácí tiskárně je spíše nouzovým řešením.

Jak vybírat fotoaparát

Pokud ještě patříte mezi klasické fotografy a o digitálním fotoaparátu teprve uvažujete, možná vám trochu napovíme, jak si vybrat svého favorita. Nebudeme vás zatěžovat detailním porovnáním, ale spíše vám napovíme, podle kterých parametrů vybírat.

Prvním parametrem, podle kterého lze digitální fotoaparát vybírat, je počet bodů snímače. Podle počtu bodů se fotoaparáty nazývají dvou-, tří-, čtyř- či pětimegapixelové. Volba fotoaparátu by měla odpovídat způsobu využití a především vašim finančním možnostem. Počítáte-li, že fotografie budete prezentovat na obrazovce nebo na papíře ve formátu max. 10 × 15 cm, bohatě vám postačí dvoumegapixelový fotoaparát, který pořídíte zhruba za deset tisíc korun. U třímegapixelového fotoaparátu, který vám umožní pořízené fotografie kvalitně tisknout až do velikosti 15 × 21 cm, počítejte s cenou okolo 15 tisíc korun. Čtyř- a vícemegapixelové fotoaparáty doporučujeme jen opravdovým nadšencům, kteří budou chtít investovat více než patnáct tisíc korun.

Dalším často zmiňovaným kritériem je zoom (transfokátor – objektiv s proměnlivou ohniskovou vzdáleností, který dokáže „přiblížit“ fotografovaný objekt) – máme samozřejmě na mysli optický. Standardem je zoom trojnásobný, ti náročnější uživatelé si mohou dopřát zoom až dvanáctinásobný.

Nehleďte na množství funkcí, nakonec stejně skončíte u automatického nastavení. Důležité je spíše to, jak rychle fotoaparát plní vaše požadavky. Pokud často fotografujete děti nebo zvířata v pohybu, může vás mrzet, že při plném rozlišení nezvládnete víc než jeden snímek za pět sekund. Významným kritériem při výběru jsou také hmotnost a rozměry. Kilogramový fotoaparát se vám při odpoledním výletu na Kokořín pěkně „pronese“. Jestliže navíc chcete nosit fotoaparát neustále s sebou, neměl by vám přístroj příliš nadouvat kapsu. A nakonec si přichystejte ještě asi tisíc korun a kupte si ještě větší paměťovou kartu.

Megapixel nad zlato...

O „dostatečném“ počtu megapixelů pro konkrétní formáty fotografií se vedou na internetu bouřlivé diskuse. Pokusíme se vnést do nich trochu „světla“, a proto se nejprve podívejme na něco málo z matematiky. Pokud chceme fotografie z digitálního fotoaparátu prezentovat na papíře v maximálním rozměru 10 × 15 cm (neboli 3,9 × 5,9 palce) při rozlišení 300 dpi, potřebujeme přibližně rozlišení 1200 × 1600, tedy dvoumegapixelový fotoaparát. Třímegapixelový fotoaparát nabízí ještě lepší kvalitu fotografií (u formátu 10 × 15 cm) a čtyř- a vícemegapixelový přístroj je určen jen pro náročnější použití – například pro profesionální snímky do časopisů nebo potřebujete-li snímky tisknout ve větší velikosti, než je formát A4. Vyšší rozlišení využijete také tehdy, chcete-li ze svých snímků pořizovat a zvětšovat výřezy, aniž by se ztrácela kvalita obrázku.

Internet poprvé na scéně

Určitou alternativou předchozích postupů, jak se pochlubit svými fotoúlovky, je zveřejnění fotografií na internetu. Stačí jen mít přístup k internetu a nahrát snímky na konkrétní internetovou stránku, nabízející tzv. internetové fotoalbum. Mezi takové weby patří například web Foto (*www.album.cz*) nebo fotoalba na portálu Quick (*foto.quick.cz*) či na internetových stránkách společnosti Olympus (*album.olympus.cz*). A v čem tkví výhody tohoto řešení? Poté, co fotografie nahrajete do internetového fotoalba, můžete je komukoliv zpřístupnit. Chcete-li se pochlubit svými digitálními úlovky přátelům, stačí jim jen odeslat odkaz na internet. Jediným problémem je rychlý přístup k internetu – to u nás stále není běžnou záležitostí.

Možná jste si po přečtení tohoto článku řekli, že digitální fotografie pro vás nemá význam, poněvadž se nechcete kochat fotografiemi jen na obrazovce počítače. Nedávno se však objevila ještě jedna možnost a tou jsou „digilaby“ neboli digitální fotolaby, které do oblasti digitální fotografie přinášejí opravdovou revoluci. O nich se dozvíte více v příštím čísle.

-pkr

Staň se světošlápkem

Staň se světošlápkem – tak se jmenuje multimediální titul na CD-ROM, na který se může těšit čtrnáct výherců dnešní křížovky. Ceny věnovala společnost BSP Multimedia.

Společnost BSP Multimedia je výhradním distributorem a lokalizátorem multimediálních titulů britského knižního nakladatelství Dorling Kindersley pro Českou a Slovenskou republiku. V roce 1997 se společnost pustila do první lokalizace. V současné době je již v prodeji devět kompletně lokalizovaných multimediálních CD-ROM a kolekce sedmi videokazet.

Dnešní otázka:

Kolik slov obsahuje titul Staň se světošlápkem?
a) 1000 slov; b) 10 000 slov;
c) 30 000 slov; d) 100 000 slov.

Odpověď na otázku nám spolu s tajenkou křížovky pošlete nejpozději do **10. listopadu 2003** buď na korespondenčním lístku označeném heslem **BSP** na adresu **Vogel Burda Communications, oddělení marketingu, Na Florenci 19, 110 00 Praha 1**, nebo elektronickou poštou na adresu **krizovka19@ppk.cz**. Nezapomeňte uvést svou poštovní adresu! Jména výherců uveřejníme v **PPK č. 22/2003**.

Tajenku a odpověď na otázku se svou adresou můžete zaslat formou SMS zprávy na číslo 9000106, a to ve tvaru:
VOGEL*PK19*Text tajenky*odpoved na otazku*Jan Novak Vinohradska52 15000 Praha5

Na začátek SMS zprávy napište slovo VOGEL. Příznak PK19, text tajenky, odpověď na otázku a kontaktní údaje oddělte od sebe hvězdičkou nebo čárkou. Pokud jste se již zaregistrovali v SMS registraci 2003, můžete své jméno a adresu vynechat. Cena za odeslanou SMS zprávu je 6 Kč včetně DPH. SMS službu poskytuje společnost NetKit, s. r. o. **Infolinka:** +420 284 820 470

BSP Multimedia, s. r. o.,
Čerčanská 3, 140 00 Praha 4
tel.: +420 261 218 070-1
fax: +420 261 218 069
http://www.dkmm.cz, e-mail: *info@dkmm.cz*

POMŮCKY: ATI, MA, ŠI, TOPA, UTUM	ZKRATKA KNIŽNÍHO KLUBU	ZNAČKA MOUKY	VANDROVAT		CÍL	CHEM. ZN. HLINÍKU	NÁVRAT DO ATMOSFÉRY	MASITÁ ČÁST ZVÍŘECÍ KONČETINY	OŠATIT	ŠKROBENÍ		OKRASNÁ PODZIMNÍ KVĚTINA	OZNAČENÍ NAŠICH LETADEL	PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY
ÚDER NOHOU				TALISMAN / HLED (KNIŽNĚ)							STAROŘEK / LOSOVÁNÍ			
2. DÍL TAJENKY														
	TA	NĚMECKY "MRTVÝ" / 1. DÍL TAJENKY				OČISŤOVAT							3. DÍL TAJENKY	ŽIVOTOSPRÁVA
OPĚRA						SATELITNÍ ZKRATKA				FEUDÁLNÍ SÍDLO				
FÁZE MĚSÍCE				BSP MULTIMEDIA							SÍDLO V ČADU			
STAROVĚKÉ SÍDLO V MALÉ ARMÉNII												HLE (NÁŘEČNĚ) / HESLO		
	ZNAČKA NITU / ÚSUDEK										ZÁVĚR ŠACH. HRY / HLEĎME			
PŘEDLOŽKA			VESNICKÝ BOHÁČ	PŘÍTEL AMISŮV		KOCOUR (NÁŘEČNĚ)	INICIÁLY SKLADATELE DVOŘÁKA	VOJÍN (ZASTAR.)	PIVOVARNICKÁ SUROVINA	BODAVÝ HMYZ				
PŘEDEK POVOZU (ZDROBN.)					NĚKAM (BÁSNICKY)					KÓD ITÁLIE			4. DÍL TAJENKY	DÁMSKÝ KLOBOUK
INDICKÝ NÁZEV SOVY RYBÍ					SEVERSKÁ SELSKÁ USEDLOST / POMETLO					HODNĚ / ZÁŘIVÁ				
POKLESEK							KOBRA (ZOOL.) / NĚMEC					UKAZOVACÍ ZÁJMENO / PÁJECÍ NÁSTROJ		
	SEDMÁ VELMOC	POBÍDKA / PLOŠNÁ VÝMĚRA POZEMKU				NOUZE / ČÍSELNÁ LOTERIE					POTOM / BUDDHIST. HROBKA			
NEJINAK				MRTVICE / NÁZEV BARVIVA NA VEJCE					DOMÁCKY STANISLAV / ŠPATNOST					
EVROPAN			OBEC NA DOMAŽLICKU / SPZ STRAKONIC					POT / ČÍNSKÁ VÁH. JEDN. (96,7 KG)					NÁZEV ZNAČKY POLOMĚRU	ELAMSKÁ BOHYNĚ ZEMĚ
5. DÍL TAJENKY														
ŘÍMSKÝ POLITIK					MEZ. ZKR. SOUHVĚZDÍ ORION					ŘEKA VE ŠVÝCARSKU				

Správná odpověď na soutěžní otázku z **PPK č. 16/2003** zní:
Nová tisková technologie společnosti HP se nazývá PhotoRET Pro (odpověď a).

Tajenka křížovky z **PPK č. 16/2003** zní:
Dokonalá černobílá fotografie s HP tiskárnami.

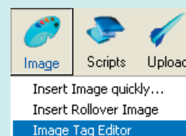
Ceny od společnosti Hewlett-Packard vyhrávají:
fototiskárnu Karla Žežulčíková z Malého Kolorédova, skener Jaroslav Kavan z Hradce Králové a balení fotografických papírů Martin Přibyl ze Žatce.

Vylepšete své stránky

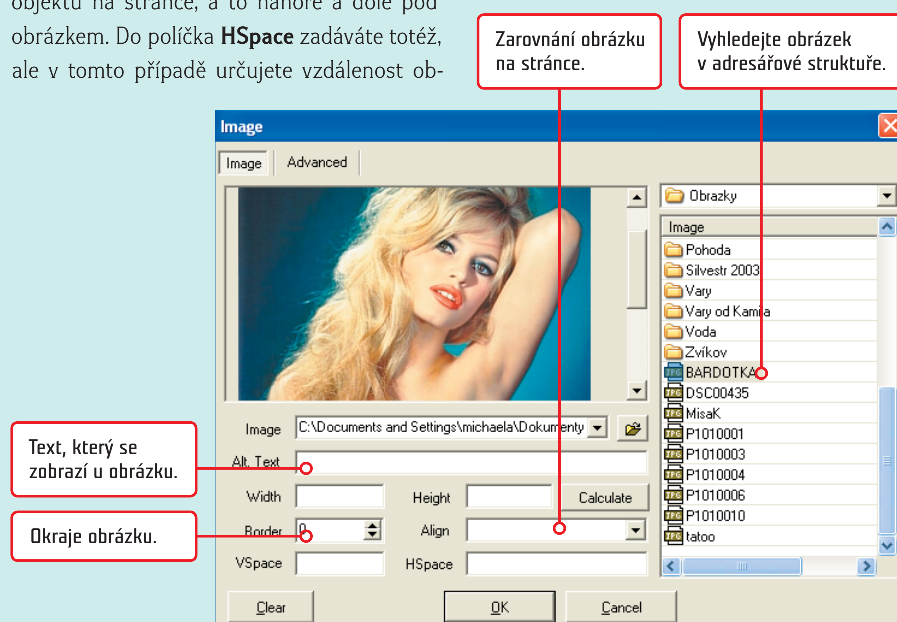
V minulém čísle našeho časopisu jsme vám představili program 1st page a zároveň jsme vám jej poskytli na přiloženém CD. Ukázali jsme vám první kroky při vytváření internetové stránky a nyní si ukážeme další možnosti tohoto freewarového programu.

Vložení obrázku na stránku

Chcete-li vložit na svoji stránku obrázek, klikněte na místo, kam chcete obrázek vložit, a poté na tlačítko **Image**. Z další nabídky poté vyberte možnost **Image Tag Editor**. Tím se otevře okénko **Image**, kde můžete vložení obrázku ještě upřesnit. Nejprve klikněte na tlačítko se symbolem složky nebo obrázek vyhledejte v adresářové struktuře. Do políčka **Alt. Text** vepište text, který se zobrazí, jestliže návštěvník stránek přejede kurzorem přes obrázek. Jestliže chcete obrázek zmenšit nebo zvětšit, vepište do políček **Width** a **Height** šířku a výšku obrázku v pixelech. Pokud byste chtěli vrátit rozměry obrázku zpět, klikněte na tlačítko **Recalculate**. Chcete-li vytvořit kolem obrázku černý rámeček, pak u položky **Border** určete tloušťku tohoto rámečku. V rozbalovacím seznamu **Align** určujete pozici na stránce. Ten může být např. nahoře (**top**), vlevo (**left**), vpravo nebo uprostřed (**middle**). Do políčka **VSpace** zadáváte vzdálenost v pixelech od nejbližšího dalšího objektu na stránce, a to nahoře a dole pod obrázkem. Do políčka **HSpace** zadáváte totéž, ale v tomto případě určujete vzdálenost obrázku od nejbližšího objektu vlevo a vpravo. Nakonec svoje volby potvrďte kliknutím na tlačítko OK a přesvědčte se o správném vložení obrázku do náhledu.

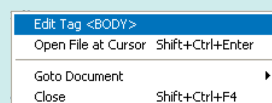

Klikněte na tlačítko Image a poté vyberte z nabídky položku Image Tag Editor.

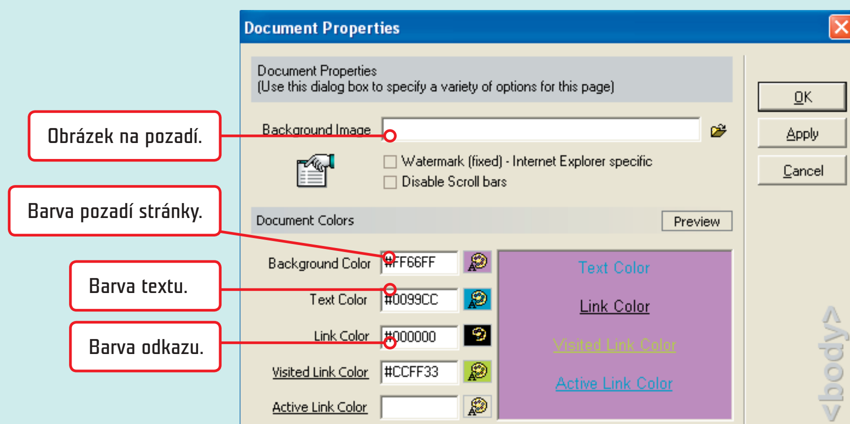

Barvy

Pokud chcete upravit barvy pozadí, písmo na stránce apod., je třeba upravit přímo tzv. tag (příkaz) BODY, který označuje tělo dokumentu. Vyhledejte tedy tento tag přímo v dokumentu a klikněte na něj pravým tlačítkem myši. Z místní nabídky vyberte položku **Edit Tag**. Tím se otevře okénko **Document Properties**. V první položce **Background Image** si můžete zvolit, že jako pozadí stránky bude použit některý obrázek. Klikněte na tlačítko se symbolem složky a tento obrázek vyhledejte. Pokud by byl obrázek příliš malý, vloží se jako dlaždice jeden vedle druhého. U další položky **Background Color** si lze vybrat barvu pozadí stránky, jestliže jste si jako pozadí stránky již nevybrali obrázek. Klikněte tedy na tlačítko se symbolem palety; otevře se okénko **Choose a color**, kde si můžete vybrat z již nadefinovaných barev nebo si smícháním tří základních barev vytvořit barvy vlastní. Nakonec klikněte na tlačítko **Select**. Tímto způsobem můžete zvolit barvu textu (**Text Color**), barvu odkazu (**Link Color**), barvu již navštíveného odkazu (**Visited Link Color**) a barvu odkazu ještě nenavštíveného (**Active Link Color**). Jestliže kliknete na tlačítko **Preview**, v okénku se zobrazí všechny změny.

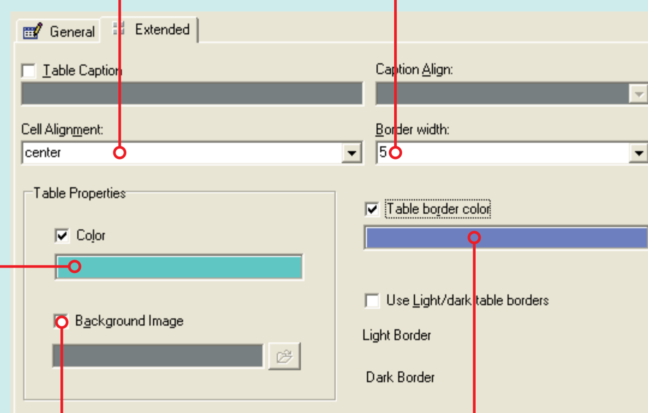

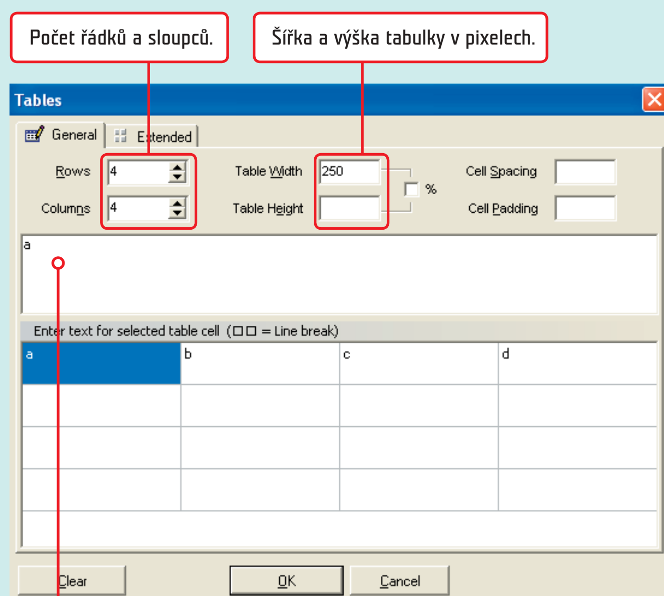
Klikněte na tag BODY pravým tlačítkem myši a vyberte položku Edit Tag.

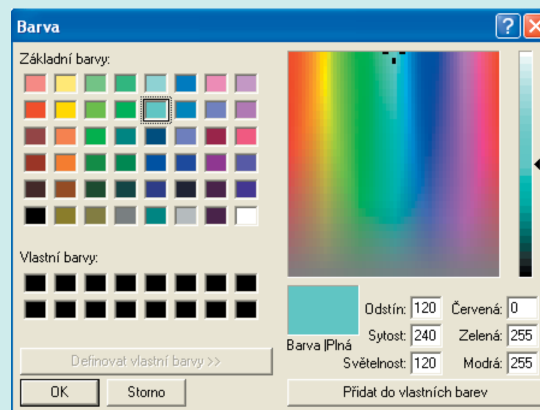

Vložení tabulky

Potřebujete-li do dokumentu vložit tabulku, klikněte na tlačítko **Tables** v hlavní nabídce. Otevře se stejnojmenné okénko se dvěma kartami. V hlavní kartě **General** nejprve udejte, kolik bude mít tabulka řádků (**Rows**) a sloupečků (**Columns**). Dále udejte šířku (**Table Width**) a výšku (**Table Height**) celé tabulky. Nyní začněte vepisovat text do jednotlivých buněk. Klikněte vždy na buňku a do okénka nahoře vepište příslušný text. Další úpravy tabulky je možné provést na kartě **Extended**. Zde si můžete např. zvolit zarovnání textu v jednotlivých buňkách (**Cell Alignment**). To může být vlevo (**left**), vpravo (**right**) a na střed (**center**). Dále si zde můžete zvolit šířku hraničních čar v tabulce (**Border width**), a to v pixelech. Pokud chcete, aby tabulka měla nějakou barvu, zatrhněte položku **Color** v části **Table Properties** a v okénku s barevnou paletou zvolte barvu. Stejným způsobem lze určit barvu hraničních linek tabulky (**Table border color**). Můžete také zvolit, že tabulka bude mít jako podklad obrázek. V tom případě zaškrtněte položku **Background Image**, klikněte na tlačítko se symbolem složky a tento obrázek vyberte.

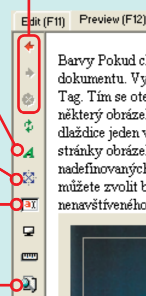

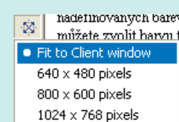
Zvolte barvu pozadí tabulky a klikněte na tlačítko OK.

Nastavení náhledu

Zobrazení náhledu lze také jistým způsobem upravit. Přepněte tedy do záložky **Preview** nebo stiskněte funkční klávesu F12. Po levé straně okénka s náhledem najdete několik tlačítek. První tři tlačítka odshora se podobají tlačítkům, která znáte např. z Internet Exploreru, a slouží k navigaci mezi stránkami a k zastavení načítání stránky. I další tlačítko **Refresh** se shoduje s tlačítkem v internetovém prohlížeči. Tlačítko se symbolem písmene A slouží k zobrazení textu v náhledu. Jestliže na něj budete klikat, bude se zvětšovat i písmo v náhledu, a to od velikosti 10 až po velikost 15. Jde pochopitelně pouze o velikost písma v náhledu – v původním dokumentu zůstane písmo stejné. Tlačítko **Preview Resolution** slouží k nastavení rozlišení náhledu. Můžete si vybrat, zda chcete, aby okno s náhledem mělo rozlišení 1024 x 768 pixelů, nebo až 640 x 480 pixelů, anebo aby se náhled vešel do okénka celý (**Fit to Client Windows**). Program 1st Page se může používat také jako internetový prohlížeč – k tomu slouží tlačítko **Open a Local/Remote document**. Pokud na něj kliknete, zobrazí se dole v okénku řádek, do kterého lze vepsat buď internetovou adresu pro otevření internetové stránky, nebo cestu k HTML dokumentu, uloženému na dostupném disku. Kliknutím na tlačítko **Full Screen** se skryje podokénko vlevo v programu a náhled se zobrazí přes celé okno. Kliknutím na tlačítko **Ruler** se v náhledu zobrazí pravítko. Tlačítko **Open page in external browser** slouží k otevření dokumentu v jiném internetovém prohlížeči.

-mia

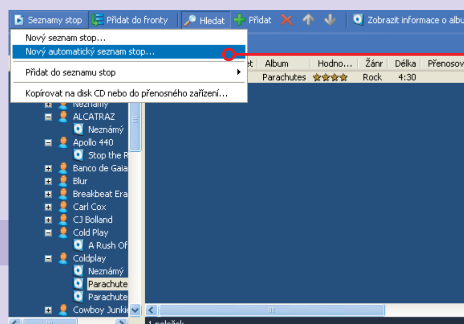

Zvolte rozlišení náhledu.

Windows Media Player – jak na seznam skladeb

Windows Media Player je jedním z nejpoužívanějších přehrávačů médií. Windows Media Player obsahuje několik zajímavých funkcí, které bychom vám rádi nyní představili.

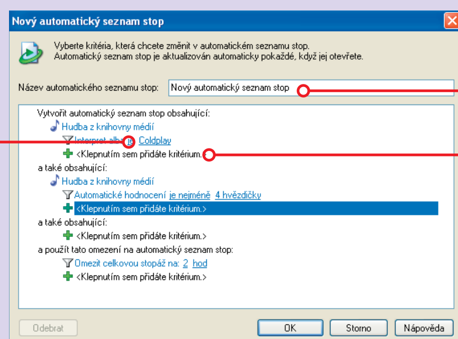
Pro pořádek připomínáme, že používání programu Windows Media Player je bezplatné a že jej lze stáhnout z internetu nebo z našich redakčních CD, na nichž jej pravidelně přinášíme.

Klikněte na tlačítko **Seznamy stop** a vyberte položku **Nový automatický seznam stop**.

Seznam stop

Informace o veškerých hudebních souborech, které jste v programu Windows Media Player přehrávali, se uloží v tzv. knihovně médií. Zde si také můžete vytvořit tzv. playlisty (nazývají se seznamy stop) pro nepřerušené přehrávání skladeb. Přepněte tedy do záložky **Knihovna médií** a poté klikněte na nabídku **Seznamy stop**. Nyní si můžete vybrat, zda chcete vytvořit automatický seznam stop, anebo zcela nový seznam stop podle svého přání. Vyberte z nabídky nejprve položku **Nový automatický seznam stop**. Tím se otevře stejnojmenné okénko, ve kterém si stanovíte kritéria pro výběr skladeb do playlistu. Nejprve playlist pojmenujte – vepište jeho název do prvního řádku. Nyní vybíráte základní kritérium výběru skladeb; může jím být určitý interpret, žánr, album, datum posledního přehrání, přenosová rychlost, typ souboru apod. Tato kritéria si nastavujete u položky **Hudba z knihovny médií** – zde klikněte na položku se symbolem znaménka plus. Otevře se rozbalovací seznam, kde si toto kritérium vyhledáte. Poté je třeba kritérium upřesnit, např. určit, od kterého interpreta mají písně být apod. Klikněte tedy na odkaz (případně na odkazy) vedle a z rozbalovacího seznamu vyberte další kritéria pro vyhledání skladeb. Těchto kritérií lze zvolit, kolik chcete. V dalším rozbalovacím seznamu lze také určit maximální počet skladeb v playlistu a maximální čas přehrávání. Nakonec klikněte na tlačítko **OK**; nový playlist se zařadí do knihovny médií, kde si jej také můžete jednoduše vyhledat a kliknutím spustit.

Kritérium ještě upřesněte.

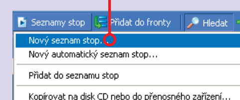
Playlist pojmenujte.

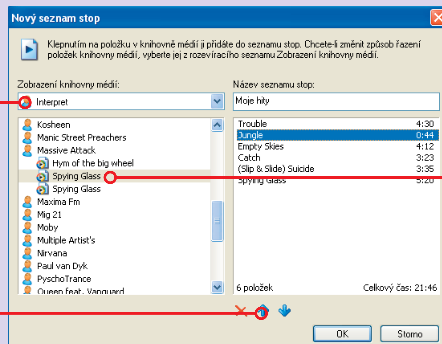
Klikněte na odkaz a přidejte kritérium.

Nový seznam stop

Nyní si ukážeme, jak vytvořit vlastní playlist neboli seznam stop. Klikněte opět na tlačítko **Seznamy** a z nabídky vyberte položku **Nový seznam stop**. Nejprve tento playlist pojmenujte. Nyní si v rozbalovacím seznamu **Zobrazení knihovny médií** zvolte, podle kterého kritéria se mají veškeré dostupné skladby zobrazit, tedy např. podle interpreta, alba, žánru apod. V levém sloupečku se zobrazí všechny skladby, ze kterých si vybíráte do svého seznamu. To provedete tak, že na vyhledanou skladbu dvakrát kliknete, a ta se zařadí do playlistu. Dole se v okénku s playlistem zobrazí informace o celkovém počtu položek a také o celkové délce přehrávání všech skladeb v playlistu. Pořadí skladeb v playlistu můžete ovlivnit tak, že kliknete na skladbu, kterou chcete přesunout, a se současně stisknutým tlačítkem myši ji přetáhnete na místo. Pokud chcete skladbu z playlistu odebrat, klikněte na ni a poté na tlačítko se symbolem křížku. Klikněte opět na tlačítko **OK** a váš playlist se zařadí do knihovny médií.

Z nabídky vyberte položku Nový seznam stop.

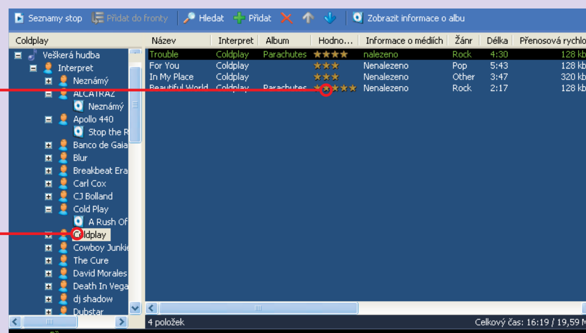
Vyberte si, podle čeho se mají skladby z knihovny médií zobrazit.

Klikněte na název skladby a ta se přidá do vašeho playlistu.

Posun skladeb v playlistu.

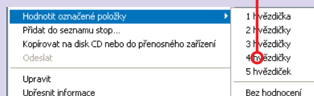
Knihovna médií

Soubory uvedené v knihovně médií jsou automaticky seskupeny v následujících kategoriích: Přehrávání, Všechny hudební soubory, Všechna videa, Ostatní média, Můj seznam stop, Automatický seznam stop, Rádio a Odběr. Všechny kategorie s výjimkou kategorie Přehrávání obsahují podkategorie, jako je interpret a žánr. Jestliže na některou tuto kategorii kliknete, její výpis se zobrazí v okénku vpravo. Ve výpisu naleznete také informaci o hodnocení skladby. Hodnocení se provádí automaticky, dále podle toho, jak často skladbu přehráváte, a skladbu můžete také ohodnotit sami. Stačí kliknout na název skladby pravým tlačítkem myši a poté vybrat položku **Hodnotit označené položky**. Z nabídky si dále vyberte, zda hodnotíte skladbu jednou hvězdičkou (nejnižší hodnocení), nebo až pěti. Na základě tohoto hodnocení se dále vytvářejí automatické playlisty, do kterých jsou řazeny např. nejposlouchanější skladby nebo skladby, které jste poslouchali nejčastěji ve všední den.

Hodnocení skladby.

Obsah knihovny médií.

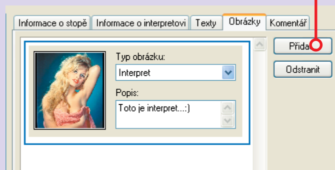
Zvolte hodnocení skladby.

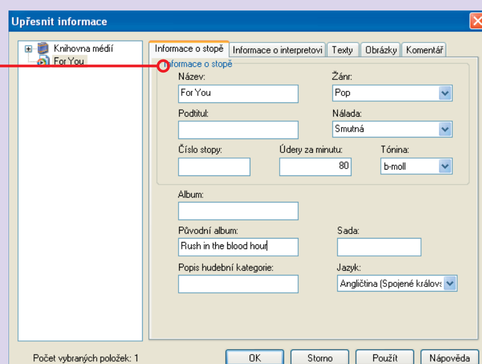
Upřesnění informací o skladbě

Ke každé skladbě, kterou si v programu spustíte, můžete přidat několik dalších informací. Informace o skladbě si program vyhledává sám na internetu – např. tak zjistí, z kterého alba skladba pochází nebo kdo je její interpret. Je však užitečné (i pro sestavování playlistů) několik informací o skladbě přidat. Klikněte na název skladby pravým tlačítkem myši a poté vyberte z nabídky položku **Upřesnit informace**. Tím se otevře stejnojmenné okénko s několika kartami. V první kartě si upravujete informace o přehrávané skladbě. Lze si zde určit žánr této skladby, vepsat podtitul a vybrat náladu. Hudební nadšenci mohou dokonce (pokud to vědí) dopsat tóninu skladby a počet úderů za minutu – tedy informaci o tom, jak je skladba rychlá. Na další kartě se vepisují všechny známé údaje o interpretovi skladby, o autorovi textu, hudby apod. Kliknete-li na tlačítko **Webové servery**, otevře se stejnojmenné okénko, do něhož si můžete zaznamenat adresu oficiální stránky interpreta. Na kartě **Texty** můžete ke skladbě uložit i její text, pokud jej znáte, a také si vytvořit vlastní karaoke a zobrazování textu synchronizovat se skladbou. To je však poněkud složitější, a tak tento postup popíšeme v některém z dalších čísel našeho časopisu. Kliknutím na tlačítko **Přidat** na kartě **Obrázky** lze přidat obrázky, které se ke skladbě vztahují (např. obal alba), a na poslední kartě lze vepsat ke skladbě krátký komentář.

-mia

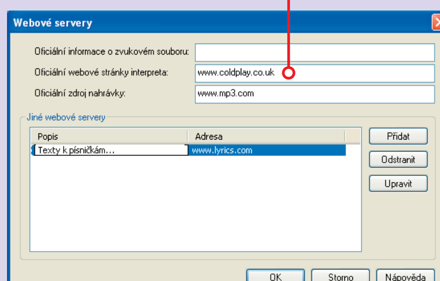
Klikněte na tlačítko **Přidat** a obrázek vyhledejte.

Doplňte známé informace o skladbě.

Vepište internetovou adresu stránek interpreta.

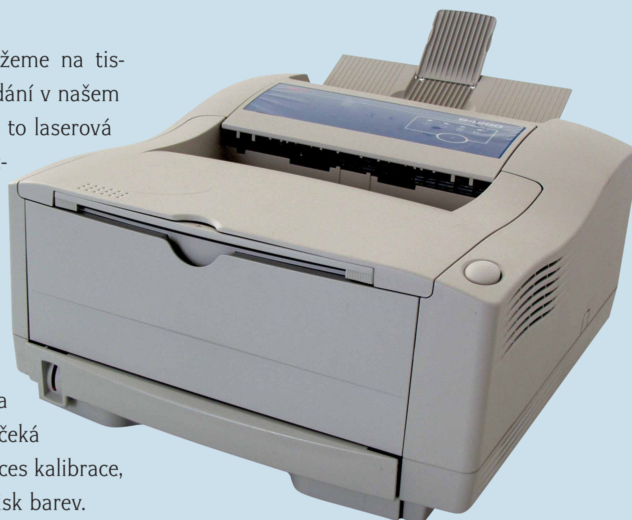

Jak připojit tiskárnu k počítači

V minulém vydání PPK vyšel test osmi levných laserových tiskáren. Pokud jste se rozhodli, že si tiskárnu pořídíte, ale obáváte se, zda se vám ji podaří zprovoznit, připravili jsme pro vás návod, jak na to.

Princip instalace je vždy stejný: tiskárnu vyjmete z krabice, založíte do ní tonerovou kazetu (u tiskáren laserových) nebo inkoustové náplně (u tiskáren inkoustových), do zásobníku papíru založíte papír, k tiskárně připojíte napájecí kabel a propojíte ji s počítačem. Poté zapnete počítač a z přiloženého CD nainstalujete ovladače tiskárny. To je program, který zajistí, že operační systém počítače bude s tiskárnou správně komunikovat – to znamená, že tiskárna bude tisknout.

Existují však různí výrobci a různé modely tiskáren, u nichž se průběh instalace může pochopitelně lišit. My jsme se nakonec rozhodli, že instalaci tiskárny ukážeme na tiskárně, které jsme v minulém vydání v našem testu udělili ocenění Tip PPK. Je to laserová tiskárna OKI B4200, která většinu českých uživatelů osloví i díky tomu, že má ovladače lokalizovány do českého jazyka. U ostatních modelů tiskáren (laserových i inkoustových) je postup instalace obdobný. U tiskáren inkoustových vás na rozdíl od tiskáren laserových čeká po dokončení instalace ještě proces kalibrace, kterým zajistíte co nejlepší soutisk barev.

Rada při nákupu: nezapomeňte na USB kabel

Pro propojení s počítačem se dnes nejčastěji používá rozhraní USB, některé tiskárny mají i rozhraní paralelní. Rozhraní paralelní bude volbou pro uživatele, kteří mají starší počítač, jenž není vybaven rozhraním USB, a také pro uživatele, kteří používají operační systém Windows 95. Ten totiž rozhraní USB nepodporuje.

Rozhraním USB je dnes vybavena drtivá většina počítačů, takže se budeme věnovat instalaci realizované právě prostřednictvím tohoto rozhraní. Při koupi tiskárny si nezapomeňte ověřit, zda je USB kabel součástí dodávky. Zpravidla tomu tak nebývá, a tak při nákupu tiskárny neopomeňte zakoupit i kabel USB, resp. kabel paralelní.

Zapojení tiskárny

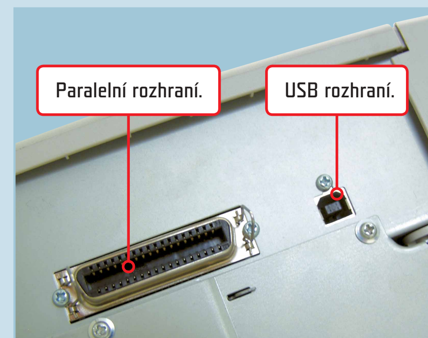
Do laserové tiskárny je nutné vložit tonerovou kazetu. Ke každé tiskárně je přiložen návod, kam se tato kazeta vkládá. Před založením tonerové náplně tuto nádobku několikrát ve vodorovné poloze jemně protřepejte ze strany na stranu, aby byl toner ve vodorovné poloze rozmístěn rovnoměrně. Poté tuto kazetu do tiskárny vložte a buď ji zaklapněte, nebo příslušnými páčkami aretujte.

Vložení tonerové kazety do tiskárny.

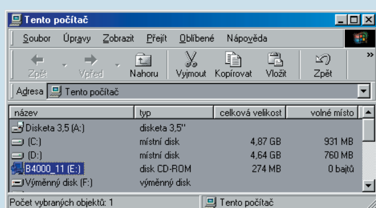

Po instalaci tonerové kazety založte do zásobníku papíru papír.

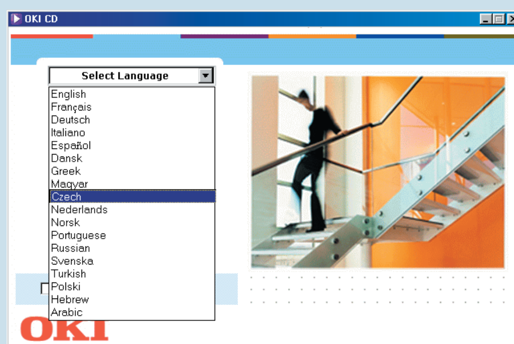

Tiskárnu propojte s počítačem. U této tiskárny máte na výběr mezi rozhraním USB a rozhraním paralelním. My jsme použili USB rozhraní, a tedy kabel USB.

Instalace ovladačů tiskárny

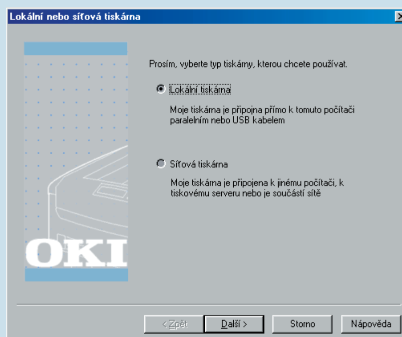
Než zapnete tiskárnu, nejdříve nainstalujte ovladače tiskárny do počítače. Do CD mechaniky vložte instalační CD. Pokud se instalační program nespustí automaticky, spusťte ho kliknutím na **Tento počítač** a dvojitým kliknutím na ikonu CD mechaniky.

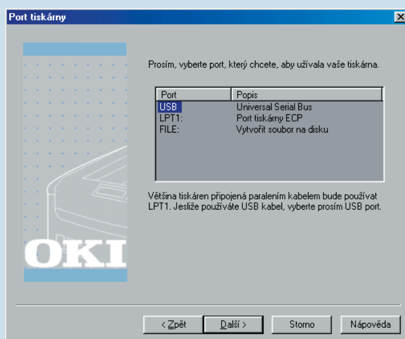
U instalované tiskárny jsme nejprve dostali na výběr volbu jazyka. V seznamu figuruje i čeština.

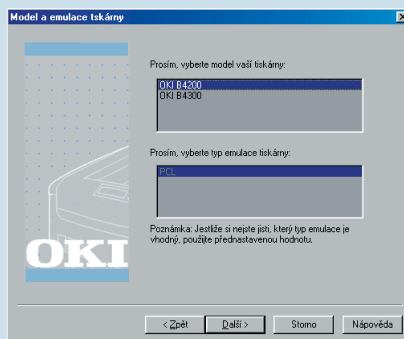
Klikněte na volbu **Instalace ovladače**.

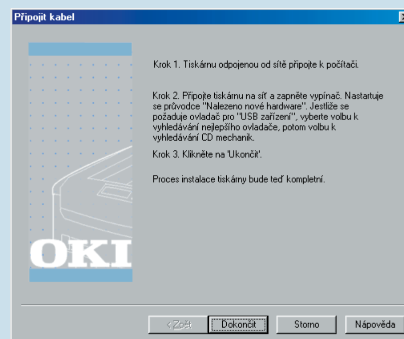
Pokud budete prostřednictvím tiskárny tisknout z jednoho počítače, zvolte položku **Lokální tiskárna** a klikněte na **Další**.

Nyní zvolte rozhraní, ke kterému tiskárnu připojujete. My jsme použili rozhraní USB. Klikněte na **Další**.

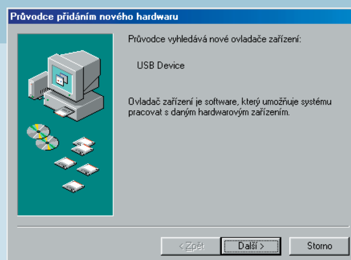
Zde se vybírá model tiskárny. Klikněte na **Další**.

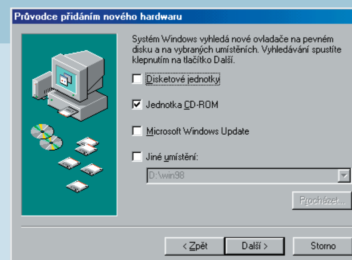
Zde jsou pokyny pro další postup při instalaci tiskárny. Klikněte na **Dokončit** a vypněte počítač.

Dokončení instalace tiskárny

Nyní tiskárnu zapněte a spusťte počítač.

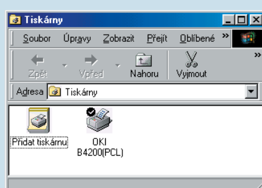

Operační systém rozpoznal připojené nové zařízení a vyhledává pro toto zařízení ovladače. Klikněte na **Další**. Počítač vám doporučí vyhledat nejvhodnější ovladač. Přijměte tuto nabídku kliknutím na **Další**.

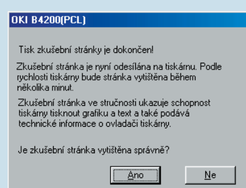

V tomto dialogovém okně zaškrtněte Jednotka CD-ROM a klikněte na **Další**. V následujícím okně klikněte na **Další** a nakonec na **Dokončit**. Tím je připojení tiskárny k počítači úspěšně dokončeno.

Provoz tiskárny

O tom, že tiskárna je zapojena správně, se přesvědčíte po kliknutí na Start/Nastavení/Tiskárny. Zde označte nainstalovanou tiskárnu a stiskněte pravé tlačítko myši. Z místní nabídky pak zvolte položku **Vlastnosti**. V dialogovém okně vlastností tiskárny klikněte na tlačítko **Vytisknout zkušební stránku**.

Pokud máte tiskárnu správně nainstalovánu, vytiskne se zkušební stránka tiskárny. Klikněte na tlačítko **Ano** a zavřete dialogové okno vlastností tiskárny.

Jak vytvořit archiv v ELO*office*

V současné době jsme neustále zahlcováni informacemi nejrůznějšího druhu z nejrůznějších zdrojů. Vzrůstající objem informací bude možné zvládnout jen s využitím efektivních a dobře promyšlených způsobů jejich archivace a vyhledávání. Jedno z možných řešení, jak efektivně uspořádat svoje dokumenty, nabízí i DMS systém **ELO***office*.

> **i**
>
> ELO*office* 5.0
>
> Program pro komplexní správu elektronických dokumentů
>
> **Vydal/Poskytl:** Cyberdyne, s. r. o. *http://www.elooffice.cz*
>
> **Cena:** Pro jednoho uživatele 7820 Kč, pro deset uživatelů 58 630 Kč.
>
> **Plná verze programu bude na PPK CD 20/2003, tedy v příštím čísle časopisu!**
>
> Při koupi časopisu ve stánku bude velikost každého ze čtyř archivů omezena na 200 dokumentů, ve verzi pro předplatitele bude velikost jednotlivého archivu maximálně 1500 dokumentů.

Systémy **DMS (Document Management System)** jsou obvykle více než jen obrazy klasického archivu se skříněmi a složkami. Největší výhoda elektronické správy dokumentů a jejich archivace spočívá v optimální struktuře uložení informací. Další výhodou je rychlé a účinné vyhledávání dokumentů, které ušetří mnoho času.

Slovo „**dokument**" neznamená jen papírový dokument, ale také zvuk, obraz, video a dnes již i další multimédia. S ELO můžete se všemi těmito formami informací pracovat stejným způsobem, tedy stejně snadno a efektivně.

Struktura archivu

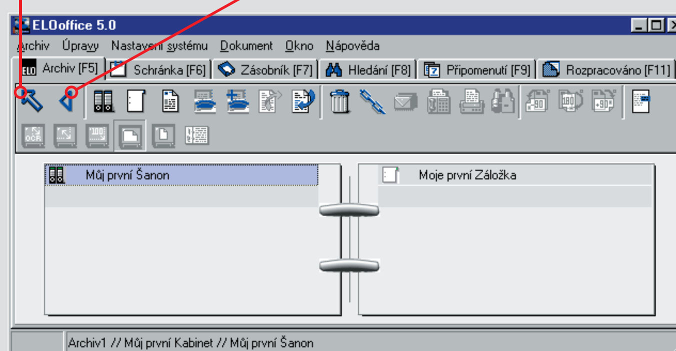
Záznamy **ELO***office* jsou uspořádány do čtyř úrovní. Nejvyšší úrovní je *kabinet* (kabinet si můžete představit také jako skříň), do něj se ukládají *šanony*, do šanonů *záložky* a teprve do záložek se ukládají jednotlivé dokumenty. Jde tedy o analogii hierarchického systému, který se používá v běžných archivech.

Karta Archiv [F5]

Zobrazuje se zde současný obsah archivu včetně dokumentů. Karta *Archiv* je určena k procházení archivu, procházení samo je vizuálně koncipováno jako listování knihou. Na této kartě můžete vytvářet nebo mazat jednotlivé záznamy archivu, tedy nejen dokumenty, ale i šanony, záložky nebo kabinety. Záznamy se směrem dolů, tedy od kabinetů k dokumentům, prochází prostým kliknutím na záznam v pravé části okna; směrem nahoru, tedy od dokumentů ke kabinetům, se záznamy prochází pomocí tlačítka **Zpět na začátek archivu**, resp. **O úroveň výš** na panelu nástrojů (obr. 1.). Kliknutí pravým tlačítkem myši na kterýkoliv záznam vyvolá jeho kontextové menu, ve kterém jsou tak okamžitě přístupné funkce relevantní pro daný záznam. Panel nástrojů karty Archiv obsahuje tlačítka pro procházení archivem, pro vytváření a mazání záznamů, pro práci s dokumenty a pro nastavení zobrazení.

Tlačítko **Zpět na začátek archivu**.

Tlačítko **O úroveň výš**.

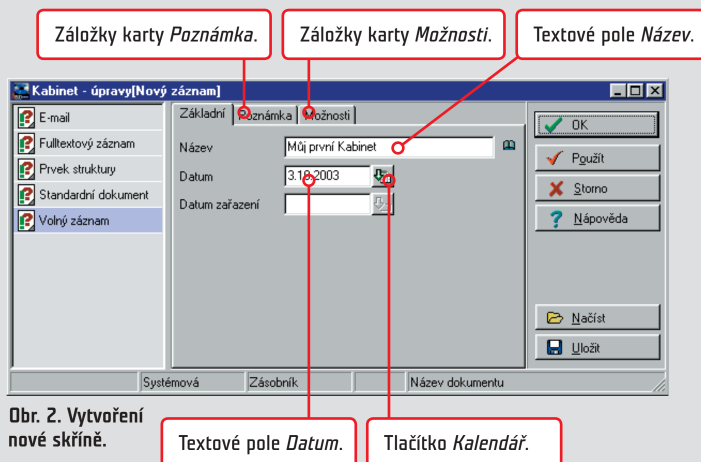
Obr. 1. Hlavní okno programu – karta *Archiv*.

Vytvoření nového kabinetu

Kabinety je možné vytvářet jen na nejvyšší úrovni archivu. Pokud nemáte tuto úroveň nalistovanou, klikněte na tlačítko **Zpět na začátek archivu** na panelu nástrojů na kartě *Archiv*. Kliknutím na tlačítko **Kabinet Vytvořit** na panelu nástrojů otevřete okno vlastností nového kabinetu (obr. 2.). Do textového pole *Název* zadejte jméno nového kabinetu, například „**Můj první Kabinet**". Do textového pole *Datum* můžete nastavit datum kabinetu. Kromě data zařazení, které se vyplňuje automaticky, většinou není třeba kabinetům přiřazovat ještě další, odlišné datum. Rozhodnete-li se datum zadat, můžete využít funkce kalendář, kterou aktivujete kliknutím na tlačítko rozbalovacího seznamu s kalendářem, které je umístěno vedle textového pole. Karta *Poznámka* je určena pro doplňující informace o kabinetu, popř. o jeho obsahu; například může jít o informaci **Toto je první kabinet, který jsem vytvořil(a)**. Na kartě *Možnosti* můžete nastavit přístupová práva kabinetu. Práva se nastavují ve zvláštním okně, které otevřete pomocí tlačítka **Změnit oprávnění objektu** (tlačítko se třemi tečkami). Dále zde můžete nastavit barvu, kterou bude kabinet v archivu zobrazen (systémová

barva je černá), a způsob, jakým bude obsah kabinetu řazen. Můžete též nastavit, dokdy bude kabinet platný, tedy určit tzv. lhůtu platnosti. Textové pole *Vlastník* upravovat nelze, vlastníkem je ten, kdo záznam archivu ELO vytvořil.

Máte-li všechna požadovaná textová pole vyplněna, klikněte na tlačítko **OK** a kabinet se vytvoří. Kliknete-li na tlačítko **Storno**, uzavřete dialogové okno bez vytvoření kabinetu.

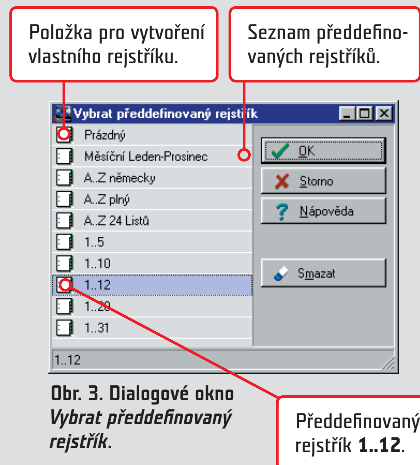
Obr. 2. Vytvoření nové skříně.

Vytvoření nového šanonu

Vytvořit šanon je stejně jednoduché jako vytvořit kabinet. Postup je v zásadě stejný jako u kabinetu. Protože šanony jsou podřízenými záznamy kabinetů, je třeba v archivu nalistovat některý z existujících kabinetů.

Výběr rejstříku a tvorba záložky

Abyste mohli do archivu ukládat dokumenty, musíte nejprve vytvořit rejstřík, tedy nějaký ucelený systém záložek. **ELO***office* obsahuje několik předdefinovaných rejstříků, ze kterých si můžete vybrat, nebo můžete vytvořit vlastní systém záložek. V archivu nalistujte šanon, ve kterém chcete záložky vytvořit. Na panelu nástrojů klikněte na tlačítko **Záložka Vytvořit** nebo z kontextového menu vyberte položku *Obecné* a v nabídce *Obecné* zvolte položku **Vložit předdefinovaný rejstřík**. Objeví se dialogové okno *Vybrat předdefinovaný rejstřík*, kde vám **ELO***office* nabídne všechny předdefinované rejstříky. **Upozornění:** Pokud vytváříte záložku z panelu nástrojů, okno se objeví, jen když je šanon prázdný; pokud používáte kontextové menu, objeví se vždy. Vyberte některý z předdefinovaných rejstříků, například **1..12** (obr. 3.). Klikněte na tlačítko **OK**, v šanonu se vytvoří záložky odpovídající rejstříku a zobrazí se v pravé části obrazovky. Do každé z těchto záložek je možné ukládat dokumenty.

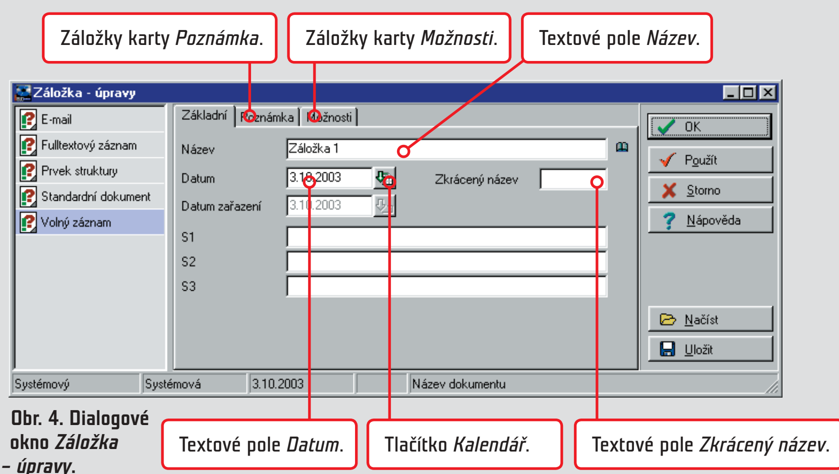
Obr. 3. Dialogové okno *Vybrat předdefinovaný rejstřík*.

Tvorba samostatné záložky

Vlastní rejstřík, který přesně vyhovuje vašim požadavkům, můžete vytvořit také ručně, a to pomocí samostatných záložek. V archivu nalistujte šanon, ve kterém chcete záložky vytvořit. Na panelu nástrojů klikněte na tlačítko **Záložka Vytvořit** nebo z kontextového menu vyberte položku *Obecné* a v nabídce *Obecné* zvolte položku **Vložit předdefinovaný rejstřík**. Objeví se dialogové okno *Vybrat předdefinovaný rejstřík*, kde vám **ELO***office* nabídne všechny předdefinované rejstříky. Vyberte položku **Prázdný** a volbu potvrďte kliknutím na tlačítko **OK**.

Objeví se okno vlastností záložky. Toto okno je v podstatě totožné s oknem pro tvorbu a úpravy kabinetů a šanonů (obr. 4.). Do textového pole *Název* zadejte jméno *Záložky*, například **Záložka 1**.

Podobně jako u šanonu a kabinetu můžete pro záložku nastavit datum. K zadávání data je zde také funkce kalendář, kterou aktivujete kliknutím na tlačítko rozbalovacího seznamu s kalendářem.

Obr. 4. Dialogové okno *Záložka – úpravy*.

Textové pole *Datum* zařazení se jako u šanonu a kabinetu vyplní automaticky.

Do textového pole *Zkrácený název* zadejte maximálně osm znaků, které záložku v šanonu jednoznačně identifikují. Zkrácený název slouží pro snadnější orientaci při zobrazování dokumentů. Seznam zkrácených názvů všech záložek v šanonu se zobrazuje vedle náhledu dokumentu, takže můžete snadno přecházet z jedné záložky na druhou, aniž by bylo nutné zdlouhavě přepínat úrovně.

Máte-li vše nastaveno, klikněte na tlačítko **OK** nebo **Použít**. Záložka se objeví v pravé části obrazovky. Pokud chcete vytvořit více záložek, opakujte výše uvedený postup.

-vrba

Klávesové zkratky pro MS Word

Při psaní textových dokumentů obvykle potřebujeme kromě zadávání textu provést i určité úpravy, jako je např. změna velikosti nebo řezu písma. Tyto úpravy provádíme obvykle klikáním myší a vždy tak musí jedna ruka „z klávesnice". Přitom většině akcí realizovaných při úpravách textu jsou přiřazeny klávesové zkratky, prostřednictvím kterých dosáhneme potřebných úprav snáze a rychleji.

i

Postup při zadávání klávesové zkratky (např. Ctrl+Shift+D)

Nejprve stiskněte a držte stisknutou klávesu Ctrl, stiskněte a držte stisknutou klávesu Shift a nakonec stiskněte klávesu D (tím jste vyvolali příslušný příkaz – *dvojité podtržení textu*). Nyní nejprve uvolněte klávesu D a nakonec klávesy Ctrl a Shift.

Klávesové zkratky pro formátování znaků a odstavců

Ctrl+Shift+F: přesun kurzoru do rozbalovacího seznamu *Písmo* (změna písma).
Ctrl+Shift+P: přesun kurzoru do rozbalovacího seznamu *Vybrat velikost písma* (změna velikosti písma).
Ctrl+D: zobrazení dialogového okna pro změnu formátování znaků *Písmo*. Klávesová zkratka je ekvivalentem výběru příkazu **Písmo** z nabídky *Formát*.
Shift+F3: opakovaným stisknutím této klávesové zkratky přepínáte velikost písma v pořadí všechna písmena malá → první písmeno ve slově velké → všechna písmena velká.
Ctrl+Shift+A: všechna písmena velká.
Ctrl+B: tučné písmo.
Ctrl+U: podtržení textu, tzn. podtržení slov i mezer.
Ctrl+Shift+W: podtržení slov, ale ne mezer.
Ctrl+Shift+D: dvojité podtržení textu.
Ctrl+Shift+H: skrytý text. **Tip:** Skrytý text si můžete zobrazit kliknutím na ikonu **Zobrazit nebo skrýt netisknutelné znaky** (¶).
Ctrl+I: kurziva.
Ctrl+rovnítko: dolní index (automatické mezery).
Ctrl+1: horní index (automatické mezery).
Ctrl+mezerník: odstranění ručního formátování znaků.
Ctrl+Shift+Q: změna vybraného textu na písmo *Symbol*. **Upozornění:** Pokud není označen žádný text, dojde k přepnutí na písmo *Symbol*.
Ctrl+Shift+hvězdička(*): zobrazení/skrytí netisknutelných znaků.
Shift+F1: prohlížení formátování textu. Po stisknutí této klávesové zkraty se ukazatel myši změní v šipku s otazníkem, kliknutím na text zobrazíte informace o formátu odstavce a písma.
Ctrl+Shift+C: kopírování formátů.
Ctrl+Shift+V: vložení formátů.
Pozor: ***Následující klávesové zkratky pro změnu řádkování odstavců jsou funkční pouze při zapnutí anglické klávesnice!***
Ctrl+2: změna řádkování odstavce na dvojité.
Ctrl+5: změna řádkování odstavce na 1,5 řádku.
Ctrl+nula (0): přidání nebo odstranění jednoho prázdného řádku před odstavec.
Ctrl+E: zarovnání odstavce na střed.
Ctrl+J: zarovnání odstavce do bloku.
Ctrl+L: zarovnání odstavce doleva.
Ctrl+R: zarovnání odstavce doprava.
Ctrl+M: odsazení odstavce zleva.
Ctrl+Shift+M: odstranění odsazení odstavce zleva.
Ctrl+T: vytvoření předsazení odstavce.
Ctrl+Shift+T: zmenšení předsazení odstavce.
Ctrl+Q: odstranění formátování odstavce.
Ctrl+Shift+S: přesun kurzoru do rozbalovacího seznamu *Styl* (změna stylu odstavce).
Ctrl+Shift+K: spuštění příkazu **Automatický formát**.
Ctrl+Shift+N: použití stylu *Normální*.
Ctrl+Shift+L: použití stylu *Seznam*.

Klávesové zkratky pro úpravy a přesun textu a grafiky

Backspace: odstranění jednoho znaku vlevo.
Ctrl+Backspace: odstranění jednoho slova vlevo.
Delete: odstranění jednoho znaku vpravo.
Ctrl+Delete: odstranění jednoho slova vpravo.
Ctrl+Z: vrácení poslední akce zpět.
Ctrl+Y: znovu provést poslední akci.
Ctrl+F3: vyjmutí do zásobníku.
Ctrl+C: kopírování textu nebo grafiky pomocí nástroje schránka.
2x Ctrl+C: zobrazení panelu nástrojů schránka.
Ctrl+X: vyjmutí textu nebo grafiky do schránky.
Ctrl+V: vložení obsahu schránky.
F2: označte text (nebo grafiku), který chcete přesunout, stiskněte klávesu **F2**, pak přesuňte kurzor na místo, kam chcete označený text přesunout, a stiskněte klávesu **Enter**.
Alt+F3: vytvoření položky automatického textu. **Tip:** Jestliže chcete nějaký text vložit do položek automatického textu, příslušný text označte a stiskněte tuto klávesovou zkratku.
Ctrl+Shift+F3: vložení obsahu zásobníku.
Ctrl+F9: vložení *Pole*. **Tip:** Pole se používají jako symboly pro data, která by mohla být v dokumentu změněna, a pro vytvoření písmen a štítků formulářů v dokumentech hromadné korespondence. K nejčastějším polím patří pole *Page*, které se používá při vkládání čísel stránek, a pole *Date*, které se vkládá kliknutím na **Datum a čas** v nabídce **Vložit** a zaškrtnutím políčka *Aktualizovat automaticky*.
Shift+Enter: konec řádku bez ukončení odstavce.
Ctrl+Enter: konec stránky (vložení pevného konce stránky).
Ctrl+Shift+Enter: konec sloupce (vložení pevného konce sloupce).
Ctrl+pomlčka: měkká pomlčka (volitelný rozdělovník). **Tip:** Chcete-li řídit umístění rozdělovníku ve slově připadajícím na konec řádku, můžete ručně vložit volitelné rozdělení (volitelný rozdělovník).
Ctrl+Shift+pomlčka: pevná pomlčka (pevný spojovník). **Tip:** Pokud na konec řádku

připadá slovo obsahující spojovník a chcete zabránit jeho rozdělení, můžete vložit pevný spojovník.
Ctrl+Shift+mezerník: pevná mezera.
Alt+Ctrl+R: symbol registrované ochranné známky.
Alt+Ctrl+T: symbol ochranné známky.
Shift+šipka vpravo: označení textu o jeden znak vpravo.
Shift+šipka vlevo: označení textu o jeden znak vlevo.
Ctrl+Shift+šipka vpravo: označení textu do konce slova.
Ctrl+Shift+šipka vlevo: označení textu na začátek slova.
Shift+End: označení textu do konce řádku.
Shift+Home: označení textu na začátek řádku.
Shift+šipka dolů: označení textu o řádek dolů.
Shift+šipka nahoru: označení textu o řádek nahoru.
Ctrl+Shift+šipka dolů: označení textu do konce odstavce.
Ctrl+Shift+šipka nahoru: označení textu na začátek odstavce.
Shift+Page Down: označení textu o jednu obrazovku dolů.
Shift+Page Up: označení textu o jednu obrazovku nahoru.
Ctrl+Shift+Home: označení textu na začátek dokumentu.
Ctrl+Shift+End: označení textu do konce dokumentu.
Alt+Ctrl+Shift+Page Down: označení textu do konce okna.
Alt+Ctrl+Shift+Page Up: označení textu na začátek okna.
Ctrl+A: označení textu celého dokumentu.
Ctrl+Shift+F8 a použijte klávesy se šipkami: označení textu ve tvaru svislého bloku; režim výběru zrušíte stisknutím klávesy **Esc**.
F8+klávesy se šipkami: označení textu až k určitému místu v dokumentu; režim výběru zrušíte stisknutím klávesy **Esc**.
F8: zapnutí režimu rozšíření; režim výběru zrušíte stisknutím klávesy **Esc**. **Tip:** Chcete-li vybrat slovo, stiskněte klávesu ještě jednou; chcete-li vybrat větu, stiskněte klávesu dvakrát.
F8 a klávesa **šipka doleva** nebo **šipka doprava:** výběr nejbližšího znaku vlevo nebo vpravo; režim výběru zrušíte stisknutím klávesy **Esc**.
Shift+F8: zúžení výběru.

Klávesové zkratky pro pohyb v dokumentu

šipka doleva: posun kurzoru o jeden znak vlevo.
šipka doprava: posun kurzoru o jeden znak vpravo.
Ctrl+šipka doleva: posun kurzoru o jedno slovo vlevo.
Ctrl+šipka doprava: posun kurzoru o jedno slovo vpravo.
Ctrl+šipka nahoru: posun kurzoru o jeden odstavec nahoru.
Ctrl+šipka dolů: posun kurzoru o jeden odstavec dolů.
šipka nahoru: posun kurzoru o jeden řádek nahoru.
šipka dolů: posun kurzoru o jeden řádek dolů.
End: posun kurzoru na konec řádku.
Home: posun kurzoru na začátek řádku.
Alt+Ctrl+Page Up: posun kurzoru na začátek okna.
Alt+Ctrl+Page Down: posun kurzoru na konec okna.
Page Up: posun kurzoru o jednu obrazovku nahoru (posuv).
Page Down: posun kurzoru o jednu obrazovku dolů (posuv).
Ctrl+Page Down: posun kurzoru na začátek následující stránky.
Ctrl+Page Up: posun kurzoru na začátek předcházející stránky.
Ctrl+End: posun kurzoru na konec dokumentu.
Ctrl+Home: posun kurzoru na začátek dokumentu.
Shift+F5: posun kurzoru na místo předchozí revize nebo na místo, kde se nacházel kurzor, když byl dokument naposledy zavřen.

Klávesové zkratky pro pohyb v tabulce

Tab: posun kurzoru na následující buňku v řádku.
Shift+Tab: posun kurzoru na předcházející buňku v řádku.
Alt+Home: posun kurzoru na první buňku v řádku.
Alt+End: posun kurzoru na poslední buňku v řádku.
Alt+Page Up: posun kurzoru na první buňku ve sloupci.
Alt+Page Down: posun kurzoru na poslední buňku ve sloupci.
šipka nahoru: posun kurzoru na předchozí řádek.
šipka dolů: posun kurzoru na následující řádek.
šipka dopravo: posun kurzoru o jednu buňku doprava.
šipka doleva: posun kurzoru o jednu buňku doleva.
Enter: vložení nového odstavce do buňky.
Ctrl+Tab: vložení znaku tabulátoru do buňky.

Klávesové zkratky pro výběr textu a grafiky v tabulce

Tab: výběr obsahu následující buňky.
Shift+Tab: výběr obsahu předcházející buňky.
Pro rozšíření výběru na přilehlé buňky podržte klávesu **Shift** a stiskněte opakovaně klávesu se šipkou.
Pro výběr sloupce klikněte do buňky nejvýše nebo nejníže ve sloupci, podržte **Shift** a opakovaně stiskněte klávesu **šipka nahoru** nebo **šipka dolů**.
Pro rozšíření výběru (nebo bloku) stiskněte **Ctrl+Shift+F8** a použijte klávesy se šipkami; režim výběru zrušíte stisknutím klávesy **Esc**.
Shift+F8: zúžení výběru.
Alt+5: na numerické části klávesnice (s vypnutou klávesou *Num Lock*) – výběr celé tabulky.

Klávesové zkratky pro tisk a zobrazení náhledu dokumentů

Ctrl+P: zobrazení dialogového okna Tisk dokumentu.
Alt+Ctrl+I: přepnutí do zobrazení Náhled nebo jeho ukončení.
Klávesy se šipkami: pohyb na stránce náhledu při přiblížení.
Page Up nebo Page Down: přesun o stránku náhledu dolů nebo nahoru při oddálení.
Ctrl+Home: přesun na první stránku náhledu při oddálení.
Ctrl+End: přesun na poslední stránku náhledu při oddálení.

Textový editor Writer II

OpenOffice.org je balík programů, který obsahuje textový editor, tabulkový procesor a další programy. Mezi jeho výhody patří to, že s uživatelem komunikuje v češtině, a také to, že je zdarma. Tímto článkem navazujeme na předchozí PPK, kde jste se mohli s tímto editorem seznámit.

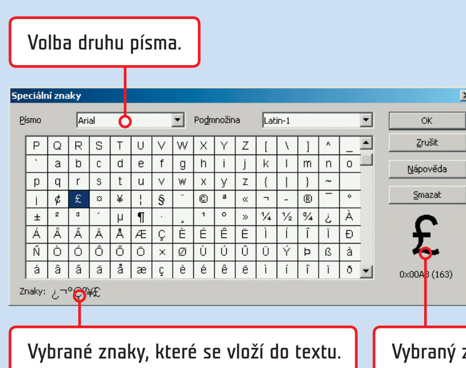
Vkládání symbolů

Někdy se stane, že potřebujete napsat písmeno nebo znak, který nemáte na klávesnici. Pro vložení takových symbolů nabízí textový editor v nabídce **Vložit** příkaz **Speciální symbol**. Po kliknutí na něj se zobrazí dialogové okno s možností výběru různých znaků, které lze do textu vložit (obr. 1).

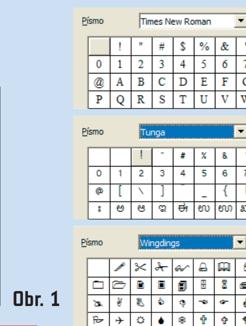
V seznamu *Písmo* v horní části okna nastavte písmo, ze kterého chcete znaky použít. Podle zvoleného typu písma se jednotlivé znaky zobrazí v tabulce (obr. 2).

Jestliže na některý z nabízených znaků kliknete, zařadí se tento znak do fronty, která je zobrazena v levém dolním rohu dialogového okna. Kliknutím na tlačítko **OK** pak všechny vybrané znaky vložíte do textu na místo, ve kterém je textový kurzor.

V případě, že jste klikli na jiný znak, než který požadujete, můžete frontu vyčistit kliknutím na tlačítko **Smazat**.

Obr. 1

Obr. 2. Ukázky různých typů písma.

Některé práce s odstavci

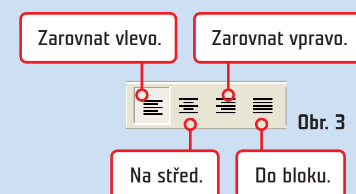
Odstavec je jednou ze základních částí textového dokumentu a má nastaveny určité vlastnosti formátování, jako je zarovnání, mezery, číslování apod. Za odstavcem vždy následuje znak konce odstavce. V rámci jednoho dokumentu můžete mít odlišně formátované odstavce, vše závisí na vaší potřebě.

Pamatujte si, že pokud stisknete klávesu **Enter**, ukončíte jeden odstavec a vytvoříte odstavec další, ale zároveň bude mít nový odstavec stejné vlastnosti jako ten předchozí. To znamená, že stisknutím klávesy **Enter** přenesete příslušné formátování na další odstavec.

Pokud chcete změnit nastavení jednoho odstavce, stačí, když do něj umístíte kurzor, jestliže však potřebujete změnit více odstavců, musíte je označit všechny do bloku.

VODOROVNÉ ZAROVNÁNÍ TEXTU

K často používaným změnám patří nastavení vodorovného zarovnání textu. Pro jeho rychlou změnu v odstavci použijte čtyři ikony, které se nachází na panelu objektů (obr. 3). První ikonou zarovnáte text odstavce zleva, druhou jej vycentrujete, třetí ikonou zarovnáte text zprava a čtvrtou oboustranně do bloku. Zarovnání doprava můžete využít například při psaní data v dopisech.

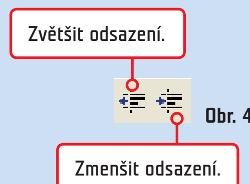

Obr. 3

ODSAZENÍ TEXTU

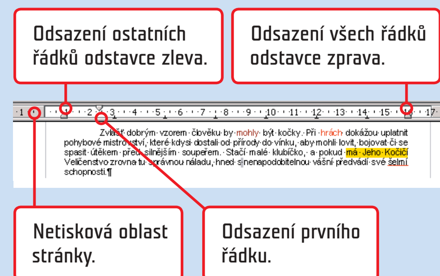
Se zarovnáním textu úzce souvisí i jeho odsazení, které určuje vzdálenost odstavce od levého nebo od pravého okraje. Mezi okraji můžete odsazení odstavce nebo skupiny odstavců zvětšovat nebo zmenšovat pomocí ikon **Zvětšit odsazení** nebo **Zmenšit odsazení** (nachází se na panelu objektů – obr. 4).

Při psaní odstavců se však také často odsazuje pouze první řádek a tím se zvýrazní. Znamená to, že se první řádek posune o určitou vzdálenost od okraje, přičemž ostatní řádky zůstávají na místě. Lze vytvořit také předsazení prvního řádku, to znamená, že první řádek odstavce není odsazen, ostatní však odsazeny jsou.

Obr. 4

Odsazení jednotlivých řádků lze rychle nastavit pomocí vodorovného pravítka, na němž najdete speciální trojúhelníčkové značky, které posunutím upraví příslušné odsazení odstavce (obr. 5).

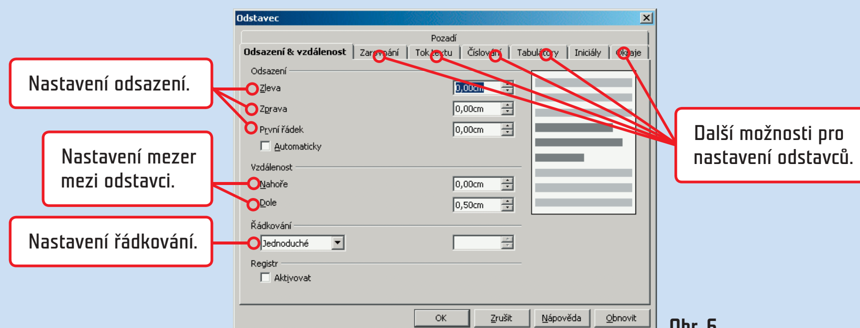
Obr. 5

Těmito značkami můžete libovolně posouvat a tím měnit okraje ve vybraném odstavci (odstavcích). Tyto značky byste neměli posouvat mimo tiskovou oblast stránky, to znamená do šedivé části pravítka.

Opět podrobnější nastavení pro odstavce najdete v dialogovém okně, které se zobrazí kliknutím na příkaz **Odstavec** v nabídce **Formát** (obr. 6).

Zobrazí se dialogové okno s osmi kartami, ve kterých lze různé vlastnosti pro odstavce

postupně nastavit. To znamená nejenom zarovnání a odsazení, ale i řádkování, mezery mezi odstavci, svislé zarovnání, tok textu, tabulátory apod.

Obr. 6

Přesuny a kopie textu

Textový editor Writer umožňuje přesouvat a kopírovat text pomocí myši nejenom přes schránku, ale i mimo ni.

PŘESUN TEXTU PŘES SCHRÁNKU

Text, který potřebujete přesunout, označte do bloku a klikněte myší na ikonu **Vyjmout** nebo v nabídce **Úpravy** na příkaz **Vyjmout**. Vybraný text se umístí do schránky. Poté kurzor přesuňte na místo, kam je třeba text umístit, a klikněte na ikonu **Vložit** nebo v nabídce **Úpravy** na příkaz **Vložit**.

KOPÍROVÁNÍ TEXTU PŘES SCHRÁNKU

- Nejprve označte do bloku text, který potřebujete kopírovat.
- Klikněte myší na ikonu **Kopírovat** nebo v nabídce **Úpravy** na příkaz **Kopírovat**.
- Kurzor přesuňte na místo, kam chcete text zkopírovat, a klikněte na ikonu **Vložit** nebo v nabídce **Úpravy** na příkaz **Vložit**.

PŘESUNY A KOPIE TEXTU POMOCÍ MYŠI

> i
> Jestliže používáte klávesové zkratky, vyzkoušejte **Ctrl+C** pro kopírování, **Ctrl+X** pro vyjmutí a **Ctrl+V** pro vložení textu na nové místo.

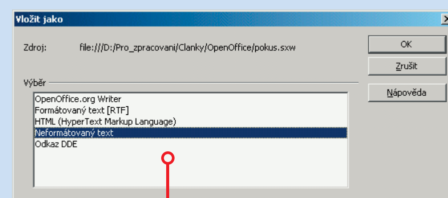
Přesuny a kopie textu pomocí myši se většinou používají v rámci jednoho dokumentu.

- Jestliže potřebujete přesunout určitý text, označte ho nejprve do bloku.
- Nyní nad označený blok najeďte myší a stiskněte levé tlačítko myši.
- Podržte levé tlačítko myši a přesouvejte (táhněte) myší blok textu do nové polohy.
- Během přesouvání se kurzor myši změní v šipku s obdélníčkem a zároveň se zobrazí puntíkový kurzor, který určuje polohu pro vložený text.

Jestliže při celé akci podržíte klávesu **Ctrl**, budete označený text kopírovat a nejenom přesouvat.

PŘÍKAZ VLOŽIT JINAK A JEHO VYUŽITÍ

Texty nebo objekty, které přenášíte nebo kopírujete z jiného souboru nebo programu, jsou vždy, pokud je to možné, vloženy v takovém formátu, aby bylo možné v programu upravit. Tento navrhovaný formát se vám však v dané situaci nemusí hodit, a proto byste potřebovali například text vložit v jiném formátu nebo zcela bez formátování, aby se přizpůsobil místu, kam text vkládáte.

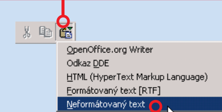
Obr. 7

Nabídka pro vložení dat ze schránky.

K tomu je výhodné využít příkaz **Vložit jinak** v nabídce **Úpravy** – zobrazí se dialogové okno *Vložit jako* s možnostmi pro výběr vhodného formátu (nabízené možnosti samozřejmě závisí na tom, co právě ve schránce máte – obr. 7).

Textový editor Writer nabízí ještě jednu možnost, a to přímo pomocí ikony **Vložit**. Nesmíte však kliknout libovolně na ikonu, ale na zelenou šipku, která zobrazí dostupné formáty pro vkládaný text či objekt (obr. 8).

Zelená šipka zobrazí nabídku.

Obr. 8

Výběr způsobu vložení textu ze schránky.

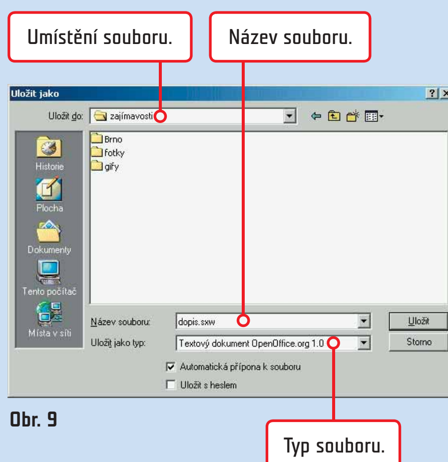
Uložení dokumentu

Nakonec si nesmíte svou práci zapomenout uložit. Avšak lepší je uložit soubor hned na začátku a poté průběžně ukládat jednotlivé změny. Prvním uložením dáte dokumentu název a zadáte jeho umístění.

V nabídce **Soubor** najdete dva příkazy pro ukládání, a to **Uložit** a **Uložit jako**. Pokud dokument ještě nikdy nebyl uložený, je jedno, který z příkazů zvolíte; textový editor totiž pozná, že dokument nemá ještě jméno, a v obou případech zobrazí dialogové okno *Uložit jako* (obr. 9).

Zadejte název souboru, jeho typ a umístění a poté klikněte na tlačítko **Uložit**.

Jestliže jste měli dokument již někdy uložený, použijte pouze příkaz **Uložit**, který uloží poslední změny dokumentu a neptá se vás na jméno ani na umístění. Pokud byste použili příkaz **Uložit jako**, dovolí vám Writer dokument přejmenovat, přičemž zachováte i původní dokument se starým názvem.

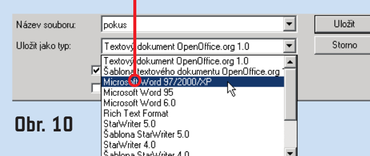
Obr. 9

Místo příkazu **Uložit** můžete použít také ikonu **Uložit dokument**, která se nachází na panelu funkcí.

Při ukládání souborů v textovém editoru Writer je důležité také určit správný typ souboru (obr. 10). Standardně Writer přidává koncovku *.sxw*, ale z obrázku je vidět, že můžete soubor uložit i s koncovkou *.doc*.

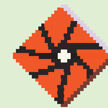
Marie Franců

Výběr typu souboru pro uložení.

Obr. 10

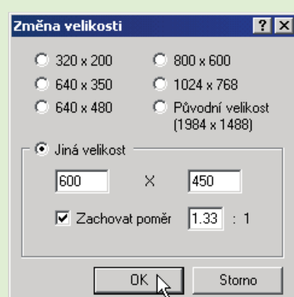
Úpravy digitálních fotografií

Digitální fotoaparáty se stávají běžným vybavením profesionálních fotografů a stále více pronikají i mezi fotografy amatéry. K jejich oblibě přispívá i to, že fotografie jsou ihned k dispozici, nic se nemusí vyvolávat, na nic se nemusí čekat. Další velkou výhodou je, že obrázky snadno v počítači upravíte tak, aby se co nejvíce blížily své předloze – nebo vašim uměleckým představám. Ukažme si, jak základní vlastnosti digitální fotografie upravit v programu 602Photo.

Úprava velikosti obrázku

Soubory s obrázky pořízenými digitálním fotoaparátem bývají velké. Při rozlišení 3,2 megapixelu (2048 × 1536 obrazových bodů) zaujímá jedna fotografie se střední úrovní komprese obvykle asi 600 – 700 kB. Pokud obrázky archivujete na velkokapacitním disku nebo je vypalujete na CD, příliš to nevadí. Pokud však chcete oblažit přátele obrázky z včerejšího plesu, asi budou potíže s přenosem většího množství souborů elektronickou poštou. Proto bude užitečné, když své fotografie (respektive jejich kopie) zmenšíte tak,

Obr. 1. Dialogové okno Změna velikosti.

aby se daly ještě prohlížet na obrazovce počítače, ale přitom nezabíraly moc místa. Kompromisem může být třeba zmenšení na velikost o šířce 600 bodů; tím se výchozí soubory zmenší třeba na desetinu, někdy i více.

V každém případě bude dobré si nejprve založit pracovní adresář (složku), soubory s obrázky do něj zkopírovat a dále manipulovat s kopiemi. Jak obrázek zmenšíte? Především si nepleťte velikost obrázku s měřítkem jeho zobrazení. Při změně velikosti dochází k zásahu do souboru, ve kterém je obrázek uložen, při změně měřítka zobrazení nikoliv. Fyzickou velikost obrázku nastavíte v dialogovém okně, jež otevřete příkazem **Změna velikosti** z nabídky **Obrázek**.

Dialogové okno (viz obr. 1) obsahuje několik předvoleb pro často používané rozměry a dále prostředky pro vaši vlastní volbu. V sekci **Jiná velikost** pak můžete zvolit libovolné rozměry podle svého uvážení. Pokud chcete zachovat proporčnost původních rozměrů (výška a šířka budou ve stejném poměru), zaškrtněte čtverec **Zachovat poměr**. Pak stačí zadat jen výšku nebo jen šířku, a druhý rozměr se dopočte. Ve zvláštních případech můžete zaškrtnutí čtverce zrušit a každý rozměr zadat zvlášť. To se může hodit třeba tehdy, když pořizujete výřezy z fotografií a potřebujete je vlepit do prostoru předem daného rozměru, například do buňky nějaké tabulky. Při zhotovení výřezu se zaručeně nestrefíte do potřebných proporcí. Co s tím? Potřebujete třeba obrázek o velikosti 240 × 180 bodů. Uděláte výřez, změníte jeho velikost na šířku 240 – a náhle vidíte, že výška je třeba 183. Zde pomůže „odemknout“ zámek zachování proporcí a místo 183 napsat do pole 180. Obrázek se sice deformuje, ale celkem nepatrně; hlavní je, že získáte požadovaný rozměr.

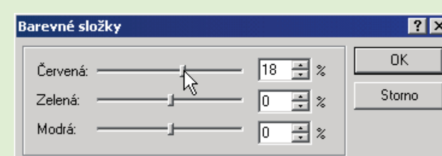
Další možností, jak obrázky pro dosažení zvláštních efektů úmyslně zdeformovat, je mít poměr „uzamčený“, ale jeho velikost upravit ručně zápisem do políčka vpravo od čtverce.

Velikost obrázku vidíte na stavovém řádku, a to v jeho pravé části.

Nastavení poměru barev

Digitální fotoaparáty jsou vybaveny automatikou pro vyvážení barev v závislosti na okamžité „barevné teplotě“ světla a lze u nich také ručně nastavit korekci, týkající se zářivek, zamračené oblohy a dalších zdrojů světla. Přesto můžete být často nepříjemně překvapeni nepřirozeným barevným nádechem svých obrázků. Tak třeba v místnosti, kde je přírodní dřevěné obložení, bude mít vše odstín do oranžova, mlha při východu slunce bude zbarvená do červena apod. O to více si můžeme vážit svých očí a mozku, jak si s těmito situacemi dovedou poradit, abychom viděli svět v přirozených barvách. A s korekcí barev na fotografiích si zase snadno poradí program 602Photo.

U každého obrázku si můžete nastavit poměr „namíchání“ všech tří základních barev – červené, modré a zelené barevné složky. K tomu použijete dialogové okno příkazu **Barevné složky**, který spustíte z nabídky **Barvy** (obr. 2). Tahem za posuvné voliče si můžete zkoušet namíchat barvy tak, aby odpovídaly vašim představám. Pokud vás při posouzení výsledného efektu ruší dialogové okno překrývající část obrázku, odsuňte ho stranou (tahem myší za horní část rámečku).

Obr. 2. V dialogovém okně Barevné složky můžete upravit barevné podání obrázku.

Jas a kontrast

Další záležitostí, se kterou si expoziční automatika fotoaparátu někdy neporadí, je celkový jas či kontrast obrázku. Většinou to sice vyjde dobře, ale v mezních situacích, jako je třeba fotografování v protisvětle nebo za neobvyklých světelných podmínek (třeba i s bleskem), se stane, že obrázek vypadá jinak, než jste zamýšleli. Pak přijde vhod ručně upravit jeho jas nebo nastavit kontrast.

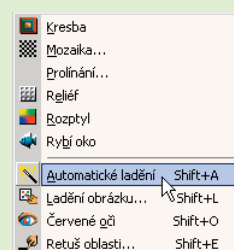
Jas i kontrast nastavíte ve společném dialogovém okně, jež otevřete příkazem **Jas & Kontrast** z nabídky **Obrázek**. Obě veličiny můžete nastavit tahem za ovladače posuvníků **Světlost** a **Kontrast** nebo přímým zápisem do vstupních polí Nastavení se obě veličiny průběžně promítají do obrázku. Základní jas a kontrast původního obrázku jsou 0 % a vy je můžete měnit v rozmezí od –100 % do +100 %.

Obr. 3. Nastavení jasu a kontrastu.

Spěcháte?

Pokud nemáte čas nebo chuť nastavovat zvlášť jednotlivé vlastnosti obrázku jednu po druhé, zkuste příkaz **Automatické ladění** z nabídky **Efekty**. Příkaz upraví v obrázku jas, kontrast, ostrost a zastoupení všech tří barevných složek automaticky tak, aby se vzhled obrázku optimalizoval (alespoň podle 602Photo). Doporučujeme tuto volbu vyzkoušet vždy, než se pustíte do podrobných úprav jednotlivých vlastností obrázku. Nebudete-li s výsledkem automatické úpravy spokojeni, můžete použít příkaz **Odvolat** z nabídky **Úpravy** (klávesová zkratka **Alt+Backspace**), který uvede obrázek do původního stavu.

Obr. 4. Příkaz Automatické ladění najdete v nabídce Efekty. Vyvoláte jej také stiskem kombinace kláves Shift+A.

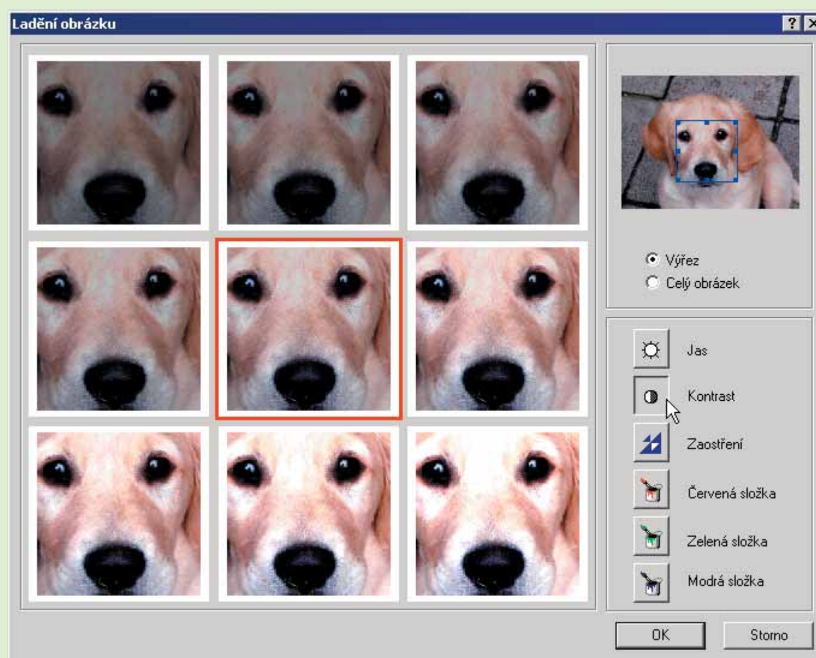
Máte čas si s obrázky pohrát?

V tom případě si zkuste z nabídky **Efekty** spustit příkaz **Ladění obrázku**. Příkaz otevře komplexní dialogové okno pro nastavení jasu, kontrastu, ostrosti a všech tří barevných složek (obr. 5).

V pravé horní části dialogového okna je zobrazen náhled. Posunem myší z něj vyberte výřez obrázku, který má být pro nastavení vlastností klíčový (nastavíte-li přepínač pod náhledem do polohy **Celý obrázek**, vezmete v potaz celou plochu obrázku). Pomocí šestice tlačítek pod náhledem určíte vlastnost, kterou chcete upravit.

Hlavní částí dialogového okna je paleta osmi nabídek – devátá (červeně orámovaná uprostřed) odpovídá okamžitému stavu. Podle svého uvážení vyberte z nabídnutých vzorů ten, který nejlépe odpovídá vašemu záměru, a klikněte na něj myší. Nabídka se přesune do středního pole a celá paleta se aktualizuje; nyní můžete nastavení dále upřesnit nebo nastavit jinou z vlastností obrázku.

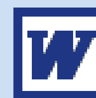
Jiří Lapáček

Obr. 5. Při ladění obrázku stačí kliknout vždy na to tlačítko, které nejlépe odpovídá zamýšlené změně.

Jak na tabulky ve Wordu?

Tabulky ve Wordu? Proč? Vždyť na tabulky je Excel! Částečně na tom něco je, ale tabulky přece nemusí vyjadřovat jen přehled údajů, výsledků a číselných informací. Pro své vlastnosti se textové tabulky ve Wordu používají také jako pomocný rastr pro rozvržení textů na stránce.

Jak tabulku vytvořit

Word nabízí více způsobů pro vytvoření tabulky.

IKONA VLOŽIT TABULKU

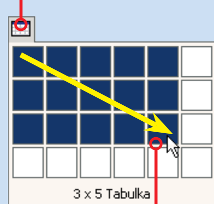
Ikonu *Vložit tabulku* najdete na standardním panelu nástrojů. Klikněte na ni a táhněte myší přes tolik zobrazených buněk tabulky, kolik jich právě potřebujete vložit. Word vytvoří základní symetrickou tabulku na šířku tiskové oblasti stránky, kterou můžete dále upravovat (obr. 1).

NABÍDKA TABULKA

Pomocí příkazu v nabídce **Tabulka** vyberte postupně příkazy **Vložit** a **Tabulka**. Zobrazí se dialogové okno *Vložit tabulku*, ve kterém zadáte počet řádků i sloupců či další vlastnosti (obr. 3).

Po vložení tabulky se kurzor objeví v její první buňce a zde můžete začít psát potřebný text. Do dalších buněk pak můžete přecházet pomocí klávesy tabulátoru (**Tab**, případně **Shift+Tab**), pomocí šipek nebo prostřednictvím myši.

Ikona **Vložit tabulku**.

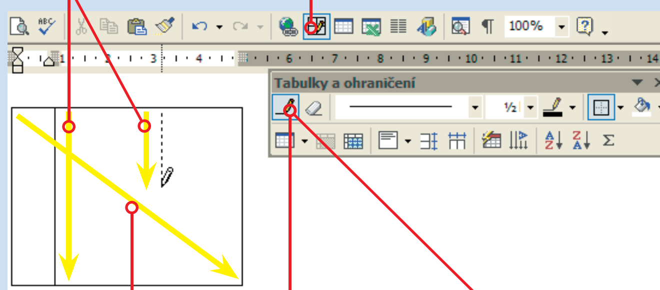

Obr. 1

Tažením myší určíte velikost vkládané tabulky.

4. Tažením myší nakreslete hranice řádků a sloupců.

1. Klikněte na ikonu **Tabulky a ohraničení**.

Obr. 2

3. Tažením myší nakreslete tabulku.

2. Klikněte na nástroj **Navrhnout tabulku**.

5. Klikněte na nástroj **Navrhnout tabulku**.

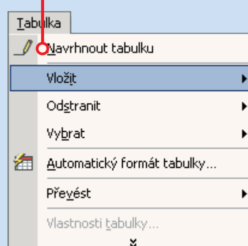
IKONA NAVRHNOUT TABULKU

Ikona **Navrhnout tabulku** se nachází na panelu nástrojů *Tabulky a ohraničení*. Kliknutím na ni vyvoláte panel nástrojů. Na tomto panelu klikněte na nástroj **Navrhnout tabulku**. Ukazovátko myši nastavte do místa, kde má tabulka začínat, a tažením myší nakreslete její obrys. Poté přesuňte ukazovátko do místa, kde chcete nakreslit hranici sloupce nebo řádku, a tažením myší tuto hranici nakreslete. Tímto postupem vložte do tabulky všechny požadované sloupce a řádky. Až budete hotovi, opět klikněte na nástroj **Navrhnout tabulku**; tímto kliknutím jej vypnete (obr. 2).

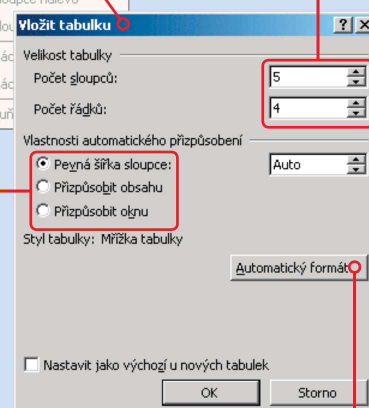
> Pro přecházení mezi jednotlivými buňkami nepoužívejte klávesu **Enter**, protože ta zde neznamená potvrzení a přechod na následující buňku jako například v Excelu, ale znamená ukončení odstavce, tak jako v běžně psaném textu.

Kreslení okraje tabulky myší za pomoci ikony **Navrhnout tabulku**.

Kliknutím na příkaz **Tabulka** se zobrazí dialogové okno pro vložení tabulky.

Určení velikosti tabulky.

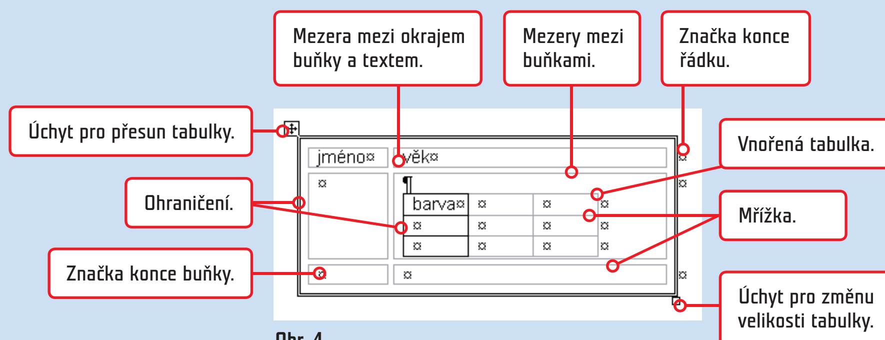
Jaká bude šířka sloupců, a tím i tabulky.

Obr. 3

Nastavení grafické úpravy tabulky.

Jak na úpravy a změny v tabulce

Jakmile tabulku vytvoříte, může se stát, že se vám nelíbí a potřebujete změnit její rozvržení. Protože v posledních verzích Wordu se dá nová tabulka vkládat i do jednotlivých buněk tabulky, která je již hotová, zkuste se podívat na jednotlivé části textové tabulky (obr. 4).

Obr. 4

> Ohraničení tabulky odstraníte v dialogovém okně, které vyvoláte příkazem **Ohraničení a stínování** z nabídky **Formát**.

OHRANIČENÍ A MŘÍŽKY

Ve výchozím nastavení jsou tabulky ohraničeny jednoduchou plnou černou čarou, která je při tisku vytištěna. Pokud toto ohraničení odstraníte, bude stále zobrazena mřížka (světle šedá), tvořící hranice buněk – tato mřížka však vytištěna nebude.

ZNAČKY KONCE

Značky konce buňky a konce řádku patří mezi netištitelné znaky, které se podobně jako mřížka zobrazují pouze na obrazovce.

MEZERY MEZI BUŇKAMI A OKRAJE BUNĚK

Jestliže používáte tabulku k uspořádání textu a grafiky, můžete mezi buňky tabulky vložit mezery. Pomocí změny okrajů buňky lze vložit mezeru také mezi hranice buňky a text v buňce.

VNOŘENÉ TABULKY

Jestliže používáte tabulku k rozvržení stránky a další tabulku chcete použít k prezentaci informací, vložte vnořenou tabulku (tabulku do tabulky).

ÚCHYTY PRO PŘESUN A ZMĚNU VELIKOSTI TABULKY

Pomocí úchytu pro přesun je možné tabulku přesunout na jiné místo na stránce, úchyt pro změnu velikosti slouží zase ke změně velikosti tabulky.

> V nabídce **Tabulka** najdete také příkaz **Vybrat** s dílčí nabídkou **Tabulka, Sloupec, Řádek** nebo **Buňka**. Příkaz **Vybrat** umožňuje také označit tabulku či jednotlivé části tabulky jako blok.

Při úpravě a různých změnách v tabulce však ještě potřebujete tabulku či její části označit do bloku, tzn. vybrat je.

Pokud potřebujete	Pak
vybrat buňku	klikněte na levé ohraničení buňky
vybrat řádek	klikněte vlevo od řádku
vybrat sloupec	klikněte na horní ohraničení nebo na mřížku sloupce
vybrat text v následující buňce	stiskněte klávesu **Tab**
vybrat text v předcházející buňce	stiskněte klávesy **Shift+Tab**
vybrat celou tabulku	klikněte na úchyt pro přesun tabulky

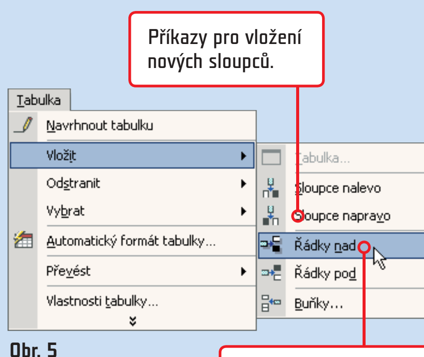
K běžné práci s tabulkou patří také přidání či odstranění sloupců, řádků či buněk.

- Pokud potřebujete přidat nový sloupec, označte do bloku sloupec, vedle kterého chcete nový sloupec vložit, a poté z nabídky **Tabulka** vyberte postupně příkazy **Vložit** a **Sloupce nalevo** nebo **Sloupce napravo**, podle toho, kam chcete nové sloupce vložit (obr. 5). Počet označených sloupců odpovídá počtu vložených sloupců. Označíte-li dva sloupce, vloží se dva nové sloupce...
- Pokud jde o vkládání řádků, můžete postupovat obdobně. To znamená, že označíte řádek (nebo řádky), vedle kterého chcete nový řádek vložit, a poté z nabídky **Tabulka** postupně vyberete příkazy **Vložit** a **Řádky nad** nebo **Řádky pod**, podle toho, kam chcete nové řádky vložit (obr. 5). Počet řádků označených odpovídá počtu řádků vložených. Označíte-li dva řádky, vloží se dva nové řádky... Potřebujete-li však přidat do tabulky poslední řádek, najeďte kurzorem na konec poslední buňky a stiskněte klávesu tabulátoru (**Tab**).

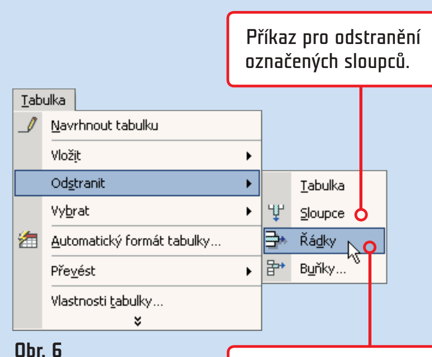
Jestliže je třeba naopak odstranit nadbytečné řádky či sloupce, označte je a z nabídky **Tabulka** vyberte příkaz **Odstranit**; zde v dílčí nabídce klikněte na to, co chcete odstranit (obr. 6). I když potřebujete zrušit celou tabulku, zvolte právě tento příkaz. Pamatujte si, že klávesa **Delete** buňky neodstraňuje, ale pouze vyprazdňuje.

Jestliže chcete v tabulce zrušit jen některou čáru, klikněte na ikonu **Guma**. Kurzor myši se změní v gumu, kterou můžete odstraňovat některé čáry v tabulce nebo rušit jejich formátování.

Marie Franců

Obr. 5

Obr. 6

Česká televize na internetu

Česká televize letos slaví padesáté výročí. Nejenom k tomuto výročí vytvořila zbrusu nové stránky, které jistě stojí za návštěvu a které bychom vám rádi představili. Nové stránky České televize, které najdete na adrese *http://www.czech-tv.cz*, byly oficiálně spuštěny 1. května 2003, avšak celé léto byly ještě vylepšovány.

Program

Hlavních změn doznal hlavně program pořadů. Nejenže je nový program mnohem přehlednější než dříve, ale pokud se zaregistrujete, získáváte také možnost vytvořit si z nabízených pořadů program vlastní. Abyste pořady, které jste si zařadili do vlastního programu, nepromeškali, lze si nastavit upozornění na začátek pořadu; to pak obdržíte na svou e-mailovou adresu nebo jako zprávu SMS na svůj mobilní telefon. Zasílání těchto zpráv s upozorněním však funguje bezchybně, pouze pokud využíváte mobilního operátora Oskar, u Eurotelu je třeba počítat s reklamní zprávou. Pokud využíváte mobilního operátora T-Mobile, je zasílání zpráv možné pouze v případě, že jste zaregistrováni na T-zones. V programu lze také v souvislosti s jednotlivými pořady hlasovat a přidat na stránky svůj komentář. Komentáře ke všem pořadům si lze také zobrazit na samostatné stránce a zjistit tak, o kterém pořadu se nejvíce hovoří. V programu ČT lze také vyhledávat, a to i formou pokročilého vyhledávání (zadáním různých kritérií) nebo podle autora pořadu, herce, který v něm hraje, apod.

Zpravodajství

V sekci Zpravodajství jsou zveřejňovány poměrně čerstvé zprávy a novinky a také si zde lze přehrát, pokud máte nainstalován přehrávač RealPlayer, některou zpravodajskou relaci. Archivovány jsou zpravodajské relace až do stáří jednoho měsíce. Bohužel v archivu internetového vysílání České televize lze najít pouze jednotlivé zpravodajské relace a pořad Kalendárium – další původní pořady České televize zde bohužel nenajdete. To je údajně z důvodu autorských práv, ale je zajímavé, že na stránkách konkurenční Novy si veškerou původní tvorbu přehrát lze.

Na hlavní stránce najdete upoutávku na internetové speciály.

Poplatky

Pokud ještě nejste evidovaným koncesionářem České televize, pak máte na stránkách možnost dát se zaevidovat a přihlásit se tak k placení poplatků. Na stránkách se lze i odhlásit či nahlásit změnu.

Nové stránky České televize jsou skutečně velmi rozsáhlé a nabízejí obrovské množství informací – skoro nelze uvěřit tomu, že je vytváří jen šest lidí. Orientace na stránkách je velmi snadná a každý se za chvíli zcela jistě dobere toho, co hledal. Návštěvu stránek České televize vám tedy rozhodně doporučujeme – skoro by se dalo říci, že jejich návštěva je někdy zajímavější než sledování televize samé...

V programu lze vyhledávat podle různých kritérií.

-mia

Internetové obchody

Internetové obchody nabízí některé výhody: můžete si objednat zboží, aniž opustíte pokoj či kancelář, a ceny jsou obvykle výhodnější než v obchodě kamenném. Na druhou stranu mají tyto obchody i některé nevýhody.

Obchod najdete na adrese **www.eproton.cz**.

I na internetu najdete obchody se seriózním přístupem a ochotným personálem, ale také obchody podobné malým stánkům, kde se záruční listy vydávají napsané tužkou na starý pytlík od rohlíků. V tomto článku se podíváme do obchodu eProton.

Má smysl sem chodit?
Než se začnete rozhlížet po zboží, je dobré se porozhlédnout po části, kterou provozovatel věnoval sobě a obchodním podmínkám a možným způsobům platby a dopravy zboží. Pokud vám tyto podmínky vyhovují, má smysl pátrat po zboží, které hledáte.

Komunikace s obchodem
V každém případě je dobré archivovat si korespondenci, kterou s obchodem vedete. V případě telefonické domluvy je dobré poznamenat si jméno člověka, se kterým jste mluvili, v případě e-mailů nemažte zprávy alespoň do té doby, než zboží obdržíte.

Co si mohu koupit
Jsou-li stránky internetového obchodu dobře navrženy, je nakupování příjemné. Orientace na stránkách je jednoduchá a obchod nabízí možnost vyhledat zboží podle různých parametrů a vyhledané zboží pak setřídit podle více hledisek.
Po vybrání zboží vyvstává otázka, zda na něj zákazník má. Ceny, za které se v internetových obchodech prodává, bývají sice nižší než v obchodech kamenných, ale nezapomeňte připočítat cenu za dopravu.

Úvodní stránka eProtonu.

Značku Proton možná znáte z propagačních letáků. eProton je internetový obchod, který je zařazen do systému Proton.

Na úvodní stránce je věnováno nejvíce místa akčním nabídkám, po stranách najdete oddíly věnované vyhledávání zboží nebo anketě.

Vzhledem k tomu, že eProton je součástí již zmiňovaného systému, který disponuje také řadou kamenných obchodů a na trhu se drží již několik let, je dost veliká pravděpodobnost, že nezmizí za několik týdnů ze scény.

Obecné informace

Pod odkazem Poradna najdete stránky s kontaktními informacemi a stručným představením firmy, dále pak informace o tom, jak nakupovat, o možnostech platby, o dodání zboží, ale také o možnostech reklamace.

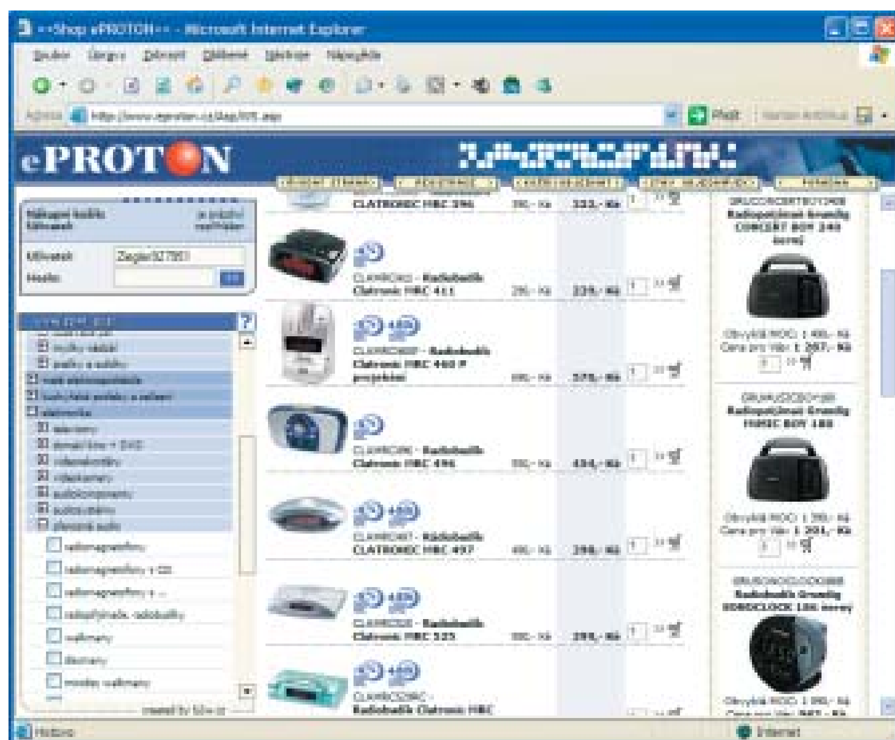
O zboží v koši máte dobrý přehled.

Vyhledávání zboží

Pro vyhledávání zboží můžete použít buď strom, nebo fulltext. Fulltextové vyhledávání fungovalo spolehlivě v případě, že jsme ze seznamu vybrali (nebo sami do editačního pole zapsali) název firmy; bylo-li do editačního pole zapsáno více slov (např. Discman Akai), nebylo nalezeno žádné zboží. Proto doporučujeme používat pro vyhledávání strom.

Na levé straně okna jsou zobrazeny názvy hlavních skupin zboží (elektrospotřebiče, kuchyňské potřeby a zařízení, elektronika a foto a telekomunikace). Kliknutím na název skupiny rozbalíte větev, která nabízí názvy podskupin. Tímto způsobem postupujete tak dlouho, dokud se na obrazovce neobjeví seznam zboží.

U každé položky je zobrazena její cena. Kliknutím na obrázek nebo název položky vyvoláte další okno s podrobnějšími informacemi.

Orientaci v nabídce usnadňují malé ikony, upozorňující na právě probíhající akce.

Přehled o nákupu

Stejně jako v kamenném obchodě ukládáte zboží do koše. Přehled o stavu koše je však mnohem komfortnější. Celková částka za zboží v koši je trvale zobrazena v levém horním rohu obrazovky. Po kliknutí na odkaz se zobrazí okno a zde je seznam všech položek, které máte v nákupním koši. V případě, že jste při prohlídce narazili na zboží, které vám vyhovuje více než to, které v koši již máte, můžete původní zboží odstranit jediným kliknutím myší.

Jdeme k pokladně

Abyste mohli vybrané zboží objednat, je třeba se zaregistrovat. Jste-li zaregistrováni, při dalších nákupech se pouze přihlásíte a údaje nemusíte vyplňovat znovu.

Po zadání uživatelského jména a hesla je třeba zvolit způsob odebrání zboží a způsob platby. Zboží si můžete vyzvednout buď v sídle firmy (Zlín), nebo si jej dát dopravit kurýrní službou. Způsoby platby nabízí obchod dva: buď pomocí eBanky, nebo při převzetí zboží.

V posledním kroku pak můžete nákup ještě zkontrolovat, případně můžete připojit poznámku pro dodavatele.

-mzi

Nové triky počítačových virů

Počítačové viry bohužel nejsou statickou záležitostí, ale nesmírně dynamicky se vyvíjejí. Jejich programátoři přicházejí se stále novými nápady, jak „oblafnout" uživatele či výrobce antivirových programů. Většina těchto nápadů je víceméně primitivní (nebo poněkud fádně okopírovaná z jiných virů), ale některé rozhodně stojí za pozornost. Podívejme se nyní na několik podobných „inovací", jimiž hackeři vybavili počítačové viry v poslední době.

Já jsem to opravdu nebyl!

Máte kvalitní antivirovou ochranu, pravidelně ji aktualizujete, správně používáte (nebo si to alespoň myslíte). O spolehlivosti zabezpečení se pravidelně přesvědčujete, protože antivirový software zachytává příchozí/vstupující viry a pravidelně o tom podává hlášení. A najednou vám začnou chodit e-mailová varování, že šíříte virus. Jednou jsou slušnější, jednou jsou méně slušná. Jak je to možné? Co se děje?

Málokdo z uživatelů informačních technologií si totiž uvědomuje, že e-mailová adresa „odesílatele" nemusí vůbec nic vypovídat o tom, kdo je skutečným odesílatelem (spíše by se mělo napsat: uživatelem počítače, ze kterého se virus rozesílá). Pro virus je totiž úplně jednoduché adresu odesílatele změnit; nejčastěji je použita jiná – již existující.

V praxi to pak vypadá tak, že virus napadne počítač pana A. Pan A je šetrný nebo nezkušený, takže nepoužívá antivirovou ochranu. Výsledkem je, že se virus rozešle na všechny strany – přesněji na co největší počet e-mailových adres, k jejichž získání použije virus nejčastěji seznam kontaktů v adresáři pana A. Všem těmto „obětem" pak přijde v elektronické poště virus. Jenomže ne každý je šetrný nebo nezkušený, takže antivirová ochrana většinu těchto virů zachytí. Lidé pak mohou zpětně pana A varovat: pozor, rozesíláte viry!

A teď si představte navlas stejnou situaci, jen s tím rozdílem, že virus při odchodu z počítače změní adresu odesílatele. Takže místo pana A tam podvodně uvádí jako odesílatele paní B (její adresu si mohl najít třeba v adresáři pana A). Následně dochází k situaci, kdy se světem šíří virus, který se tváří, jako by jej odesílala paní B (přestože tak činí počítač pana A – samozřejmě bez jeho vědomí). Paní B přitom může být klidně na dovolené – virus pouze použil její jméno.

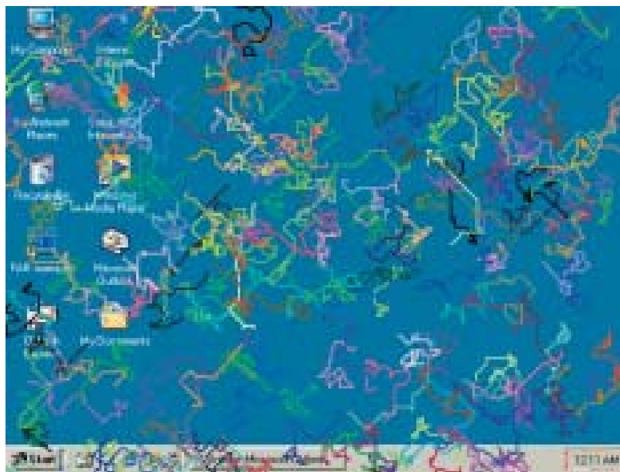

Antivirové programy pak hlásí, že od paní B chodí viry. Lidé se ji následně pokoušejí varovat nebo jí spílají (záleží na nátuře). A když se paní B vrátí z dovolené, nestačí se divit. Přitom je prakticky bezmocná, neboť je nesmírně obtížné zjistit, ze kterého počítače se virus skutečně šíří. Výsledkem je, že paní B je stále zasypávána e-mailovými varováními, kdežto skutečného viníka (pana A) nikdo neupozorní.

Infikovaný obrázek?

Mohou, či nemohou elektronické obrázky obsahovat virus? Na tuto otázku nelze odpovědět prostým „ano, mohou" ani „ne, nemohou". Odpověď je poněkud složitější.

Dá se říci, že samotný obrázek aktivní virus obsahovat nemůže. Obrázek je ve své podstatě souborem dat, která grafický editor či prohlížeč pouze ZOBRAZÍ, ale NEVYKONÁ. Jinými slovy – kniha s návodem na výbušninu vám neexploduje v ruce při četbě. Pokud chcete kýženého výsledku (exploze) dosáhnout, musíte výbušninu podle návodu vyrobit.

Podobně „počmáraná" obrazovka je neklamným znamením, že uživatel právě spustil virus Cervivec.

Pozor! Je zapotřebí mít na paměti, že teď hovoříme o „čistých" obrázkových formátech (GIF, JPG, BMP...). Některé speciální aplikace však umožňují do obrázku vkládat doplňkové funkce, které se následně chovají jako regulérní počítačový program – a ty virus samozřejmě obsahovat mohou (jedná se např. o aplikace AutoCAD či Corel Draw!). To však už nejsou „čisté" obrázky.

Nedávno se objevil škodlivý kód Perrun, který byl údajně schopen infikovat i nejrozšířenější formát obrázků JPG (resp. JPEG). Je tomu skutečně tak?

Ve chvíli, kdy je virus Perrun spuštěn, vyhledá v počítači všechny soubory s koncovkou JPG a na konec každého z nich připojí svůj kód (aby zabránil vícenásobné infikaci, přidává do napadených souborů svou „značku"). Navíc Perrun vytvoří EXE soubor, který uloží do počítače. Poté provede zápis do registrů v operačním systému tak, že kdykoliv se otevírá nějaký obrázek JPG, je nejprve spuštěn výše uvedený EXE soubor. Ten se vzápětí „podívá" do těla volaného JPG souboru, z něj extrahuje data, uloží je do nového souboru X.EXE a vykoná je. Výsledkem tedy je, že JPG soubory mohou nést škodlivý kód, ale ten nemůže být z nich samovolně aktivován.

Obrázky formátu JPG jsou tak samy o sobě bezpečné. Jsou pouze nosiči dat – primárně obrazových, sekundárně je však možné je zneužít i k nekalým činnostem. V praxi se obrázky JPG používají třeba k předávání šifrovaných dat: na první pohled uživatel dokáže zobrazit jen obrázek, ale pomocí specializovaného softwaru je možné z něj „vytěžit" další informace. Něco podobného dokáží využít i počítačové viry.

Tady virus nemůže být!

Škodlivý kód (ať již virus, či síťový červ) se do počítače zhruba v devadesáti procentech případů dostává prostřednictvím elektronické pošty. Jedná se o různé programy ve formátu EXE, PIF, SCR (či jiné „exotické" koncovky jako CPH) nebo třeba o skripty vložené v HTML kódu. Proto se někdy doporučuje dokumenty před posláním zabalit (třeba do archivu ZIP, ARJ, RAR nebo CAR) – donedávna platilo, že počítačové viry putují světem v „otevřené" podobě.

Jenomže změnu přinesl škodlivý kód Cervivec. Ten putoval světem ve zprávách elektronické pošty, přičemž vlastní EXE soubor byl zabalen do archivu ZIP. V tomto formátu pak vesele procházel přes antivirové brány – ne že by antivirové programy nedokázaly nahlédnout do archivů, ale většinou něco podobného v rámci zvýšení rychlosti kontroly neměly nastaveno. Vždyť „takhle se přece virus nechová"!

Omyl, choval se tak. Cervivec vyžadoval velkou míru spolupráce uživatele (rozbalení archivu a následné spuštění extrahovaného souboru), nicméně přesto fungoval a celkem úspěšně se šířil světem. K tomu mu jistě napomohla i skutečnost, že využíval textu e-mailové zprávy v několika jazykových mutacích (česky, slovensky, německy, polsky, rusky...), což zvyšovalo jeho důvěryhodnost u příjemců.

Nejsem virus, jsem antivirus

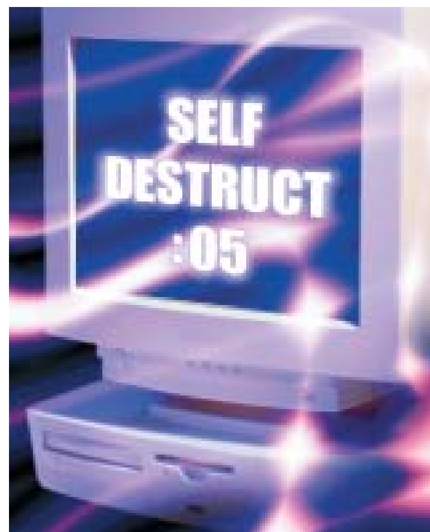
Sociální inženýrství. Tímto termínem je označováno snížení lidské pozornosti způsobem, který by se v reálném světě dal označit za „ránu pod pás". Jak vlastně funguje? Pokud elektronickou poštou přijde soubor „znicim_data.exe", asi jej spustí jen málokdo. Ale soubor „Kurnikovova.exe" nebo „girls.exe" spustí kdekdo. Přitom obsah obou souborů může být stejný, neboť jejich název o skutečném obsahu absolutně nic nevypovídá.

Přímo čítankovým příkladem sociálního inženýrství může být jedna z variant viru Iloveyou. Uživateli přišla e-mailová zpráva, v níž stálo, že jím objednané květiny budou doručeny na stanovenou adresu a že z jeho bankovního účtu bude strženo 329 dolarů 50 centů. Bližší informace o celé transakci naleznete v příloze e-mailové zprávy. Uživatel, který nic neobjednával, se samozřejmě vyděsil, zapomněl na veškerou opatrnost (obava o 329 dolarů 50 centů zvítězila) a na přiložený soubor dvojitě klikl. Žádné informace o nákupu květin v něm nebyly, neboť šlo o virus – a „napálený" uživatel jej právě aktivoval.

V rámci sociálního inženýrství se škodlivé kódy vydávají za soubory s erotickým obsahem, za vtipy (těch si lidé elektronickou poštou posílají mraky) a v neposlední řadě třeba také za aktualizace antivirových programů.

Lidé se počítačových virů z principu bojí, a tak vítají každou pomocnou ruku, která je jim podána. A když někomu přijde soubor, který o sobě tvrdí, že je univerzální aktualizační soubor proti supernebezpečnému viru ABCD, mnoho uživatelů jej v bláhové naději spustí. Že se nejedná o univerzální aktualizační soubor (to je sám o sobě technický nesmysl, neboť každý antivirový program používá jiný formát a strukturu dat), ale o vlastní virus, jistě netřeba zdůrazňovat.

Jak vidno, počítačové viry (či spíše jejich tvůrci) jsou stále vynalézavější. Antivirový program (ten však musí být aktuální a správně používaný) společně s dodržováním určitých bezpečnostních zásad by měl patřit k samozřejmé výbavě každého počítače.

Tomáš Přibyl, AEC

Notebook s výkonem stolního PC

Velké rozměry a hmotnost, ale také vysoký výkon a velice dobrá výdrž při provozu na baterie – to jsou základní charakteristiky notebooku Amilo D 7830, oděného do stříbrného hávu. I s daní vás přijde na 40 tisíc korun.

Tento notebook oplývá vysokým výkonem díky 2,4GHz procesoru Pentium 4, který má k dispozici úctyhodnou 512MB operační paměť, a výborný je také grafický čip ATI Mobility Radeon 9000 se 64 MB grafické paměti. Díky ní není problém hrát na tomto notebooku velmi náročné hry. To dokazují i výsledky herních testů 3D Mark 2001 a Quake 3 Arena, které uvádíme v připojené tabulce. Test 3D Mark 2001 se u notebooků, které používají málo výkonné grafické čipy, vůbec nespustí a u výsledků testu Quake 3 Arena vidíte ohromný rozdíl mezi testovaným notebookem Amilo D7830 a notebookem uvedeným pro srovnání. Přestože oba používají shodný procesor, převaha v grafických testech je u notebooku Amilo D zřejmá na první pohled.

Také výkon v běžných aplikacích (ten měříme v testu SYSmark 2001) je výborný a zvědavi jsme byli i na výdrž notebooku při chodu na baterie. Použitý procesor Pentium 4 není totiž speciálně navržen pro přenosné počítače, ale jedná se o verzi určenou pro počítače stolní. Není tedy vybaven funkcemi pro úsporu energie při chodu na baterie. Tyto „stolní“ procesory se však v noteboocích používají poměrně často, protože jsou levnější. Díky akumulátoru s velkou kapacitou 5880 mAh dokázal notebook při chodu na baterie pracovat v testu 2:42 hodiny.

Ovšem kvůli větším rozměrům a hmotnosti 3,6 kg není tento notebook nejvhodnější pro časté přenášení, spíše je koncipován jako náhrada výkonného domácího PC, které si lze snadno odvézt na chalupu, uvelebit se s ním v křesle apod. Zobrazovací jednotkou je 15palcový displej, který pracuje v rozlišení 1024 × 768 obrazových bodů. Ten poskytuje velkou pracovní plochu i prostor pro hraní her či pro sledování filmů. Díky výstupu S-Video můžete notebook propojit i s televizorem nebo s videem a přehrávaný film sledovat na televizní obrazovce.

DVD filmy lze na notebooku přehrávat díky kombinované optické mechanice (DVD-ROM a CD-RW), která poslouží i při vypalování cédéček. Poměrně velkou zásobu dat můžete mít uloženu na pevném disku, který jich pojme 40 GB. Disketovou mechaniku u tohoto notebooku už nenajdete. Naopak nechybí pět portů rozhraní USB 2.0 a jeden port rozhraní IEEE1394, které je známé spíše pod označením Firewire. Samozřejmostí jsou zabudovaná síťová karta a modem.

V pravém boku jsou vedle kombinované mechaniky situovány zdířky pro připojení mikrofonu a pro připojení sluchátek, je zde i otočný ovladač hlasitosti. Praktická jsou tlačítka, která jsou umístěna nad klávesnicí mezi reproduktory a jež jsou určena pro nastartování internetového prohlížeče a pro spuštění programu pro elektronickou poštu. Port PS/2 pro připojení externí klávesnice nebo myši je netradičně umístěn v levém boku notebooku. Zvyknout si musíte i na umístění tlačítek Insert a Delete v dolní části klávesnice napravo od mezerníku.

Za cenu 40 000 Kč s DPH bude notebook Amilo D 7830 výbornou volbou pro mnohé uživatele, kteří požadují vysoký výkon – a to i v grafických aplikacích a hrách. Tento notebook, pracující pod operačním systémem Windows XP Home Edition, zastane práci stolního počítače a nabízí výbavu, kterou současný uživatel od počítače očekává. Proto jsme tomuto notebooku udělili ocenění Tip PPK.

-mse

	Fujitsu Siemens Amilo D 7830	Umax ActionBook 575T
Cena včetně DPH	40 000 Kč	pro srovnání (viz PPK 11/2003)
Poskytl	Fujitsu Siemens Computers, s. r. o.	Umax Czech, a. s.
WWW adresa	www.fujitsu-siemens.cz	www.umax.cz
Záruka	2 roky	2 roky
Procesor/frekvence	Pentium 4/ 2,4 GHz	Pentium 4/ 2,4 GHz
Velikost operační paměti	512 MB	256 MB
Displej/rozlišení	TFT 15"/ 1024 × 768	TFT 14,1"/ 1024 × 768
Grafický čip/grafická paměť	ATI Mobility Radeon 9000/ 64 MB	SiS 650/32 MB (sdílená)
Výstup na TV	Ano (S-Video)	Ano (S-Video)
Pevný disk/kapacita	Toshiba/40 GB	IBM/30 GB
Optická mechanika	CD-RW/ DVD-ROM LSC-54081	CD-RW/ DVD-ROM Teac DW-224E
Disketová mechanika	Ne	Ano
Síťová karta/modem	Ano/ano	Ano/ano
Akumulátor	Li-Ion, 5880 mAh	Li-Ion, 4000 mAh
Porty USB/IEEE1394	5/1	2/1
Operační systém v ceně	Windows XP Home Edition CZ	Windows XP Home Edition CZ
Rozměry (š × h × v)	326 × 275 × 43,6 mm	308 × 254 × 38 mm
Hmotnost	3,6 kg	2,9 kg
*Výsledky testů**		
Celkový aplikační výkon SYSmark 2001	213	163
– internetové aplikace	248	189
– kancelářské aplikace	183	142
3D Mark 2001 (1024 × 768/ 32 bitů)	6334	Test se nespustí
Quake 3 Arena (1024 × 768 – 16 bitů/32 bitů) (fps)	156,4/143,6	36,8/25,7
Výdrž při napájení z akumulátoru	2:42 hod.	2:14 hod.

*** Vyšší hodnoty označují vyšší výkon.***

Jak věci pracují

V tomto čísle najdete plnou verzi multimediálního CD Jak věci pracují. Toto skvělé cédéčko (z dílny vydavatelství Dorling Kindersley) získají zdarma všichni čtenáři časopisu Počítač pro každého.

Co vás čeká

Multimediální CD Jak věci pracují vás provede světem vynálezů. Dozvíte se, na kterém principu pracují různé přístroje, stroje, nástroje, součástky a dopravní prostředky. Namátkou uveďme několik vynálezů, jejichž princip za pomoci přiloženého cédéčka snadněji pochopíte: jde o převodovku v automobilu, brzdy, čtyřdobý motor, baterii, horkovzdušný balon, dalekohled, čerpadlo, detektor kouře, zámek, dřevěné dechové nástroje, elektrickou kytaru, elektrický motor, fotoaparát, gramofon, hasicí přístroj, holicí strojek, chladničku, kalkulačku, klimatizaci, letadlo, laser, mikrovlnnou troubu, počítač, ponorku, roboty, sešívačku, splachovací záchod, televizor, žárovku a o mnoho dalších.

Jednotlivé vynálezy jsou doprovázeny nejen srozumitelnými texty, ale především obrázky, animacemi (pohyblivými obrázky) i mluveným slovem. Především nákresy a komentované animace skvěle pomohou pochopit princip fungování jednotlivých vyná-

Obr. 1. Část Stroje.

lezů. Důležité pojmy a součásti vynálezů jsou většinou zvýrazněny červenou barvou – lze na ně kliknout a dozvědět se další podrobnosti.

Na CD najdete také důkladné vysvětlení několika zákonitostí, na jejichž základě vynálezy fungují. Jde například o elektromagnetismus, elektřinu, telekomunikaci, počítače, světlo a obraz, fotografii, tlak, tření, létání a o vznášení.

Tvůrci cédéčka nezapomněli ani na historii vynálezů. Orientaci vám usnadní časová osa rozdělená do pěti oblastí (starověk, zrození vědy, průmyslová revoluce, věk páry a věk počítačů).

Další část je věnována vynálezcům. Obsahem jsou životopisy vědců, kteří se zasloužili o vznik popisovaných vynálezů.

Skladiště

Do části Skladiště vstoupíte pomocí stejnojmenného tlačítka. V místnosti najdete několik vynálezů – stačí na některý kliknout, a dozvíte se více. Pomocí myši se můžete podívat také do jiné části místnosti (umístěte kurzor myši k levému nebo k pravému okraji místnosti a klikněte). Kliknutím na mamuta se lze dostat do jiné místnosti.

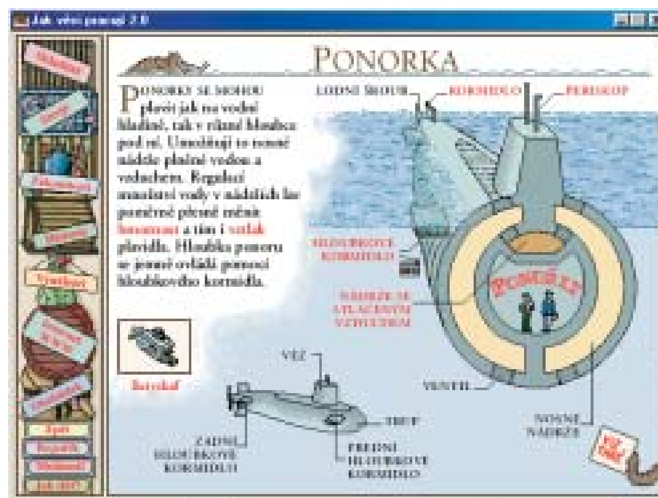
Tímto způsobem si můžete vybrat vynález, který vás zajímá – tak zjistíte, jak funguje. Přehlednější způsob nabízí část Stroje.

Stroje

V části Stroje (opět stačí kliknout na stejnojmenné tlačítko) najdete abecední seznam všech vynálezů (viz obrázek č. 1). V dolní části

Obr. 2. Jak funguje bleskosvod?

Obr. 3. Jak funguje ponorka?

Instalace a spuštění

Po vložení cédéčka do mechaniky dojde ke spuštění instalace. Pokud se tak nestane, spusťte z cédéčka soubor **autorun.exe**. Během instalace budete dotázáni, zda chcete nainstalovat program QuickTime (cédéčko ho pro svou práci potřebuje). Vyžadován je QuickTime, verze 4 nebo vyšší. Pokud požadovanou verzi programu QuickTime nemáte, souhlaste s jeho instalací.

Po skončení instalace můžete multimediální CD spustit tímto postupem: **Start/Programy/BSP Multimedia/Jak věci pracují 2.0**. Doporučujeme vytvořit zástupce (ikonu) na pracovní ploše. Při pozdějším spouštění je samozřejmě nutné mít CD vloženo v mechanice.

Začínáme

Po spuštění se objeví úvodní animace, ve které vás David Macaulay a jeho kamarád chlupáč mamut seznámí s obsahem a s ovládáním CD. Úvodní povídání můžete přerušit tak, že kliknete levým tlačítkem myši.

Vše se bude odehrávat v menším okně, které nelze zvětšit ani zmenšit. Můžete ho minimalizovat, případně také zavřít (a tím práci s cédéčkem ukončit). Po levé straně okna najdete hlavní nabídku – ta obsahuje tlačítka pro vstup do jednotlivých částí (na tlačítka stačí kliknout levým tlačítkem myši).

Nabídka (viz obrázek č. 1) obsahuje následující tlačítka: Skladiště, Stroje, Zákonitosti, Historie, Vynálezci, Internet, Obchůdek, Zpět, Rejstřík, Možnosti a Jak dál. Některá tlačítka slouží pro vstup do stejnojmenných částí, některá mají speciální funkci. Význam všech tlačítek a částí si nyní vysvětlíme.

okna najdete písmena, pomocí kterých můžete rychle přepnout na požadovanou stránku seznamu. Vyberte si vynález, který vás zajímá, a klikněte na něj levým tlačítkem myši.

Uvedeme si příklad. Zajímá vás, na kterém principu pracuje bleskosvod? Klikněte na B. Objeví se seznam přístrojů začínajících na B. Najděte nadpis **Bleskosvod** a klikněte na něj. Poté se zobrazí stránka, která obsahuje popis funkce bleskosvodu a také obrázek (viz obrázek č. 2). Obrázky najdete u každého vynálezu. Obsahují černé a červené popisky. Na červený popisek můžete kliknout – objeví se okno, ve kterém se můžete dozvědět další podrobnosti (další texty, obrázky nebo také animace, či dokonce animace komentované). Komentované animace lze spustit tlačítkem označeným červenou šipkou.

Stránky s vynálezy obsahují také další prvky. Jako příklad vezměme pojem „ponorka" (viz obrázek č. 3) – na této stránce najdete v pravém dolním rohu tlačítko **VIZ TAKÉ** (po kliknutí se objeví okno se seznamem vynálezů, které s ponorkou souvisí; jde například o akvalung, sonar apod.). Najdete zde také červeně psaný text **Ponořit**. Kliknutím na tento text spustíte ukázkovou animaci.

Zákonitosti

Nacházíte-li se na stránce s vynálezem a kliknete-li na tlačítko **Zákonitosti** (viz nabídka po levé straně), objeví se seznam zákonitostí, jejichž znalost je pro pochopení funkce příslušného vynálezu nezbytná.

Nacházíte-li se v abecedním seznamu všech vynálezů (sem se dostanete kliknutím na tlačítko **Stroje**) a kliknete-li na tlačítko **Zákonitosti**, objeví se seznam všech zákonitostí, o kterých se můžete dozvědět více (viz obrázek č. 4). Stačí kliknout na libovolný červený nadpis (například Elektromagnetismus, Tlak, Fotografie atd.).

Kliknete-li na příslušný nadpis (například na nadpis **Elektřina**), objeví se stránka v podobném stylu jako stránka s vynálezem v části Stroje. Opět zde najdete texty, nákresy s popisky, animace apod. V pravé dolní části okna najdete také tlačítko **Odvozená zařízení** (po kliknutí na něj se otevře okno se seznamem všech vynálezů, které s příslušnou zákonitostí souvisejí).

Historie

Část Historie obsahuje časovou osu rozdělenou do pěti základních období (starověk, zrození vědy, průmyslová revoluce, věk páry a věk počítačů). Na ose máte přehled o tom, kdy který vynález vznikl (viz obrázek č. 5). Kliknutím na určitý vynález se o něm můžete dozvě-

Obr. 4. Část Zákonitosti.

dět více. Pojmy, na které lze kliknout, jsou opět zvýrazněny červenou barvou. Po ose se můžete pohybovat pomocí červených šipek nebo pomocí tlačítek v dolní části okna (jde o pět tlačítek, z nichž každé platí pro jedno z pěti období).

Vynálezci

V části Vynálezci na vás čekají desítky stránek o různých osobnostech světové vědy, které stojí za vznikem všech popisovaných vynálezů. Ovládání této části je řešeno formou knihy. V pravé části najdete seznam písmen, pomocí kterých můžete rychle přepnout do požadované části knihy. Listovat mezi jednotlivým stránkami můžete také kliknutím na „červený roh“, jenž je umístěn v pravé dolní části okna.

Obr. 5. Část Historie.

Pojmy, na které lze kliknout a za kterými se schovává okno s dalšími informacemi, jsou opět zvýrazněny červenou barvou.

Další možnosti

Další tlačítka si popíšeme pouze stručně. Tlačítkem **Internet** se můžete připojit k internetovým stránkám chlupáče mamuta, který vás provázel celým cédéčkem. Na stránkách najdete další zajímavosti z celého světa.

Část **Obchůdek** obsahuje několik vtipných videí, zvuků, obrázků a šetřičů obrazovky, které si můžete prohlížet, přehrávat, a dokonce i uložit do svého počítače.

Tlačítko **Zpět** se vám bude často hodit (jednoduše se pomocí něj kdykoliv dostanete o krok zpět).

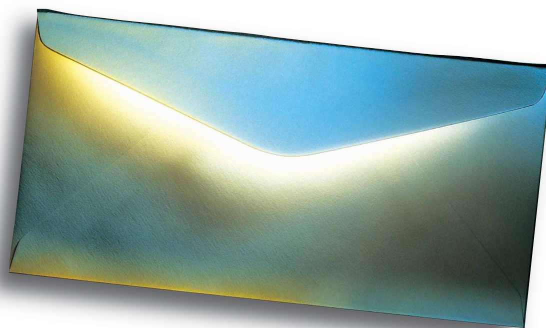
Část **Rejstřík** obsahuje abecední seznam všech vynálezů, vynálezců, zákonitostí a pojmů. Můžete zde rychle vyhledat libovolné heslo a rychle zobrazit informace o něm..

Část **Možnosti** obsahuje čtyři příkazy – ty vám umožní zkopírovat aktivní okno, vytisknout jej, nastavit tiskárnu a také navštívit biograf U Mamuta (zde najdete 22 vtipných animací).

Poslední část **Jak dál** obsahuje nápovědu k ovládání cédéčka. Doporučujeme především kapitolu „Máte problémy?“, kde najdete řadu užitečných informací, jež se vám mohou hodit. **-ngu**

i

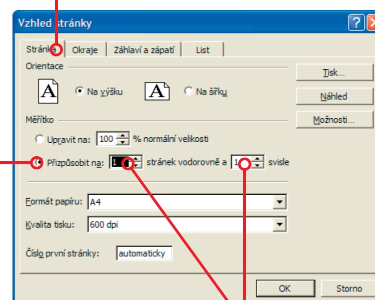
Pro bezproblémovou práci s cédéčkem je třeba, aby byl v počítači nainstalován program QuickTime (požadována je verze č. 4 nebo vyšší). Během instalace cédéčka vám bude nabídnuta také instalace nejnovější verze programu QuickTime. Pokud požadovanou verzi programu QuickTime v počítači máte, můžete nabídku instalace programu QuickTime odmítnout. V opačném případě s instalací programu QuickTime souhlaste.

Potřebuji vytisknout tabulku Excelu na jednu stránku, ale tabulka je rozsáhlá a tiskne se na dvě stránky.

Z nabídky **Soubor** vyberte příkaz **Vzhled stránky**.

Ujistěte se, že pracujete na kartě *Stránka*, a označte položku **Přizpůsobit na stránek vodorovně a stránek svisle**. Potom do editačních polí této položky nastavte počet stránek (v tomto případě bude v editačních polích hodnota **1** – obr. 1). Je-li však tabulka opravdu rozsáhlá, může dojít k výraznému zmenšení, a tím ke zhoršení čitelnosti.

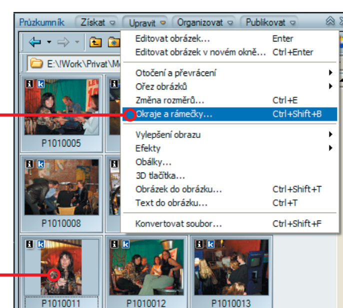

Obr. 1

Podle vyjádření mého kamaráda je možné v programu Zoner Media Explorer připojit k obrázku rámeček.

V Zoner Media Exploreru vyberte obrázek, který chcete upravit, a z nabídky **Upravit** vyberte příkaz **Okraje a rámečky** (obr. 2). V dialogovém okně (obr. 3) nastavte hodnoty pro rámeček. Ten může být složen z rámečku vnitřního a vnějšího. Není-li pro některou ze stran zadán vnější ani vnitřní rámeček, zobrazí se okraj obrázku. To, že rámeček není zadán, znamená, že jeho tloušťka je nastavena na 0. Pro každý rámeček můžete nastavit odlišnou barvu a také různou tloušťku jednotlivých čar.

Barvu nastavujete pomocí tlačítek ve sloupci *Barva*. Tloušťku čáry pro jednotlivé okraje obrázku nastavujete v příslušných editačních polích. Výsledky úpravy můžete sledovat na náhledu, jen se ujistěte, že je označena položka **Automatický náhled**.

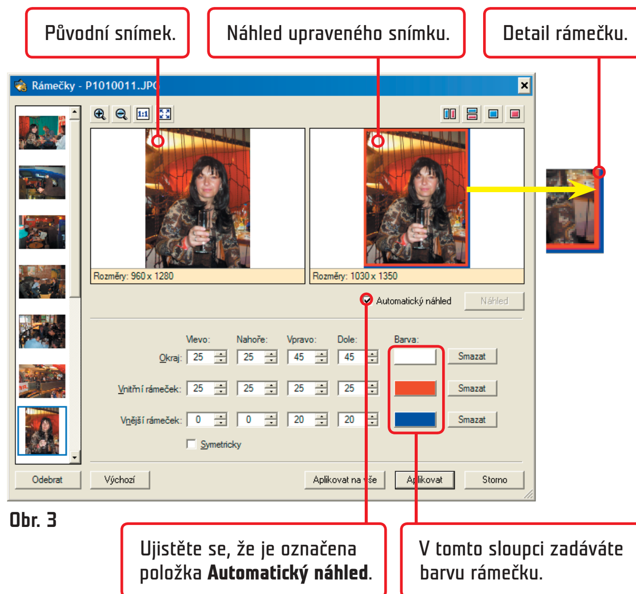
Obr. 2

počítač pro každého

čtrnáctideník
Toto číslo vyšlo 15. 10. 2003.
ISSN 1212-0723 MK ČR 7931

Vydává Vogel Burda Communications s. r. o.
Jednatel: Ing. Pavel Filipovič
Ředitel Vogel Computer Media: Ing. Milan Loucký
Šéfredaktor: Ivan Heisler
Redakce (redakce.ppk@vogel.cz): Norbert Gulevič, Jan Jírovec, Michaela Kadlecová, Martin Semrád, Richard Straberger, Miroslav Ziegler
Inzerce (inzerce.ppk@vogel.cz): Zuzana Hošková, tel.: 225 018 762, fax: 225 018 500
Grafická úprava: DTP Vogel
Foto: Martin Trysčuk
Externí spolupracovníci: Marie Franců, Michaela Kloudová, Jiří Lapáček, Anna Nováková, Milan Pola, Tomáš Přibyl, Miroslav Stoklasa, Pavel Trousil, Martin Ziegler
Osvit a tisk: Reproprint, s. r. o.
Předplatné: Vogel Burda Communications s. r. o., Na Florenci 19, 110 00 Praha 1
tel.: 225 018 946, 225 018 944, 225 018 942 (prac. doba 8 – 16 hod.)
fax: 225 018 900, abonence.ppk@vogel.cz
Předplatné a inzerce na Slovensku: Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, P. O. Box 169, 830 00 Bratislava 3, tel./fax – administratíva: +421 2 44 45 46 28, predplatné: +421 2 44 45 06 97, 44 45 45 59, e-mail: magnet@press.sk, http://www.press.sk
Počet výtisků prodaného nákladu ověřuje: ABC ČR, Na Florenci 3, Praha 1
V prodejní síti rozšiřuje:
V České republice: síť dceřiných společností PNS, a. s.
Na Slovensku: Mediaprint & Kapa, s. r. o.

Vydavatelství
Vogel Burda Communications s. r. o.
Sokolovská 73
186 21 Praha 86
IČO 45280681
vydává časopisy CHIP, LEVEL, Svět DVD, MEDIAshop, Počítač pro každého, PlayStation 2 Oficiální Magazín-CZ, Cool Logo Mobil.
Sídlíme na adrese
Na Florenci 19, 110 00 Praha 1,
recepce A, 5. patro.

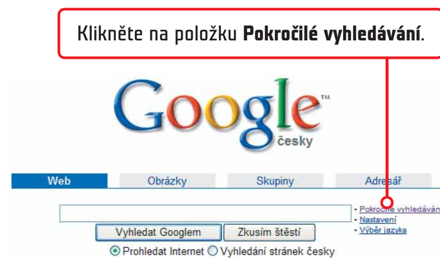

Obr. 3

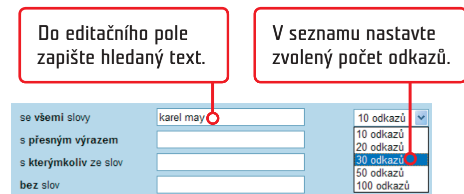
Při vyhledávání v Googlu se na stránce zobrazí jen deset odkazů. To vede k neustálému stahování stránek. Dá se počet odkazů nastavit?

Vyhledáváte-li na adrese ***www.google.com***, můžete počet odkazů zobrazených na stránce nastavit. Na úvodní stránce klikněte na položku **Pokročilé vyhledávání** (obr. 4). Na další stránce pak do příslušného editačního pole zapište hledaný text a v seznamu nastavte počet vyhledaných odkazů, které se mají zobrazit na stejné stránce (obr. 5).

Váháte-li s volbou editačního pole, do kterého chcete hledaný text zapsat, zapište jej do pole „*se všemi slovy*."

Obr. 4

Obr. 5

Příští číslo vyjde 29. října 2003

Test stolních skenerů

Pokud právě zvažujete nákup skeneru, pak vězte, že jen těžko jste mohli zvolit příhodnější dobu. Výrobci skenerů totiž uvedli na trh nové modely – jsou opět rychlejší a kvalitnější a jsou dostupné za nízké ceny. V příštím vydání PPK se podíváme, jak nové skenery obstály v našich testech.

PPK CD 20/2003 – video v počítači

Hlavním tématem příštího CD je video v počítači. Na CD najdete programy pro editaci videa, programy pro přehrávání videa a DVD, programy pro zálohování filmů z DVD a řadu dalších videoutilit. Můžete se také těšit na plné verze dvou skvělých programů – půjde o archivační program ELO Office a o multimediální prohlížeč Zoner Media Explorer 5.0.

Wi-Fi na Invexu

Technologii Wi-Fi, tedy bezdrátovému připojení k internetu, byl na veletrhu Invex věnován celý pavilon. Nesmíme tedy opomenout tuto zajímavou alternativu jiných druhů připojení představit a přiblížit ji těm, kteří o ní ještě neslyšeli.